

La Politja
Ecosistema
Cooperatiu

Informe del procés de

Transició ecosocial

ETSAV, Sant Cugat del Vallès

Projecte Singulars d'intercooperació

2023

Intercooperen:

Col·labora:

Promou i finança:

0.0

Índex

1.0 Context

1.1 Introducció

1.2 Objectius

2.0 Metodologia

2.1 Eixos de treball

2.2 Procés de participació

3.0 Presentació del procés

4.0 Diagnosi col·lectiva

4.1 Governança

4.1.1 Documentació consultada

4.1.2 Sessions participatives

4.1.3 Resultats

4.2 Comunicació

4.2.1 Documentació consultada

4.2.2 Sessions participatives

4.2.3 Resultats

4.3 Habitabilitat

4.3.1 Documentació consultada

4.3.2 Sessions participatives

4.3.3 Dinàmiques obertes

4.3.4 Resultats

5.0 Disseny col·lectiu de propostes

5.1 Governança

5.1.1 Sessions participatives

5.1.2 Resultats

5.2 Comunicació

5.2.1 Sessions participatives

5.2.2 Resultats

5.3 Habitabilitat

5.3.1 Sessions participatives

5.3.2 Dinàmiques obertes

5.3.3 Resultats

5.4 Transversal

5.4.1 Sessions participatives

5.4.2 Resultats

6.0 Conclusions

6.1 Full de ruta per la transició ecosocial

6.2 Recomanacions per la implementació del full de ruta

6.2.1 Recomanacions de comunicació

6.2.2 recomanacions de governança

7.0 Aprenentatges del procés de participació

Annex 1 documentació consultada

Annex 2 Diagnosi. Actes sessions

Annex 3 Proposta. Actes sessions

1.0

Context

1.1 Introducció

- Necessitat global

Les dinàmiques, el consum i els valors que promou el sistema econòmic actual no són assumibles per un planeta de recursos finits. Es presenta l'evidència en forma de crisis sistèmiques, reiterades i interconnectades que aprofundeixen en la polarització de les desigualtats i l'alteració i deteriorament dels ecosistemes.

Cal formular alternatives per a impulsar una transició ecològica amb democràcia econòmica i justícia social. I ho hem de fer amb la participació de la població i en tots els àmbits de les infraestructures quotidianes. En aquest sentit, la transició ecosocial s'apunta com el gran repte imminent, i les organitzacions juguen un paper fonamental.

Les organitzacions ja no s'entenen com iniciatives aïllades, si no com ens oberts, en aliança amb altres agents, en conversa amb l'ecosistema i amb vocació d'aportar valor a la societat tenint en compte els límits biofísics. Aquest canvi de paradigma té un gran impacte en el sentit estratègic de les organitzacions, que demana una transició conscient.

En aquest context, el pol de l'economia social i solidària de Sant Cugat, La Politja, unint l'expertesa de les entitats que en formen part, engega una nova línia de negoci: **l'assessoria en transició ecosocial**, un acompanyament per tal que les organitzacions facin un anàlisi integral dels seus reptes ecosocials i adquireixin eines per activar canvis concrets i consensuats.

“En una societat de masses com la nostra, qualsevol dinàmica de transició ha de ser a part de dual, és a dir amb una pota pública i una pota comunitària, empresarialment eficaç”

- **Arnau Montserrat**

“Nos sobran las ideas”, publicat a Pol·len Edicions

“Si una mobilització social molt gran, mundial i permanent empeny els poders públics a posar límits al capitalisme desbocat i a implantar mesures enèrgiques de decreixement i redistribució de la riquesa, aleshores potser podem evitar el col·lapse. És el que en diem transició ecosocial”

- **Jordi Garcia**

en entrevista a Jurnal.cat

- **Cas Pilot. Model d'assessoria en l'ETSAV**

El Cas Pilot de l'ETSAV es concep com un procés d'interacció entre la comunitat educativa i l'equip tècnic, que **genera un benefici mutu**. D'una banda, dibuixar un servei extrapolable a altres organitzacions a mitjà termini; i, d'altra banda, consensuar el full de ruta de transformacions i millores de l'ETSAV en el camí cap a la transició ecosocial.

1.2 Objectius

L'objectiu general d'aquest Cas Pilot és acompanyar a l'ETSAV a la redacció d'un full de ruta per iniciar la transició ecosocial de l'entitat, amb la complicitat i participació del màxim d'agents possibles.

Objectius específics:

- Treballar l'elaboració del pla d'actuacions fruit de la suma de les diferents visions que configuren l'actual ecosistema de l'ETSAV.
- Generar espais i metodologies de treball per enfortir els vincles de la comunitat educativa i teixir oportunitats, a través de la reflexió sobre els reptes compartits i integrant les diferents sensibilitats i interessos.
- Elaborar un pla d'accions i prioritats a desenvolupar en els propers anys: el full de ruta de l'ETSAV en el camí cap a la transició ecosocial.
- Crear mecanismes de supervisió i seguiment del procés.
- Compartir coneixement entre totes les participants i col·lectivitzar les oportunitats i els recursos existents.

Objectiu transversal:

- Establir mecanismes de coordinació i treball en xarxa entre tots els agents implicats.
- Aprofitar l'oportunitat que ens ofereix aquesta acció com a punt de trobada d'entitats i projectes del mateix territori: estudiar les possibles sinergies i treball en xarxa. Compartir necessitats i establir col·laboracions.
- Generar un sentit de visió i compromís compartit entre els col·lectius que formen la comunitat ETSAV.
- Sensibilitzar sobre la transició ecosocial i la necessitat d'esdevenir agents de canvi per transformar les nostres comunitats.

2.0

Metodologia

El full de ruta que plantejarem com a objectiu finalista parteix d'un procés de diagnòsi i de consens en la construcció d'un marc que posteriorment ens permeti elaborar un pla d'actuacions concret.

La metodologia emprada és la d'un **procés de recerca-acció participada** tipus "*public engagement*", basat en el compromís i on la interacció entre la comunitat educativa i les entitats que faciliten el procés, generi un benefici mutu.

D'una banda, l'encoratjament de la comunitat educativa es basa en la idea d'oferir recursos i capacitat de decisió, per generar iniciatives transcendents de millora de l'entorn que habiten.

D'altra banda, les entitats tenen l'oportunitat de testejar el model d'assessoria en la transició ecosocial per organitzacions i recollir dades empíriques per enriquir la investigació.

Finalment, el desenvolupament del model d'assessoria genera un impacte positiu a escala social, a mesura que diferents organitzacions s'adhereixen al procés.

La metodologia que proposem es basa en els següents supòsits:

- Les persones podem sentir-nos emocionalment implicades en un projecte, però som realment capaces de desenvolupar-lo quan adquirim algun tipus de protagonisme en el seu disseny.
- En els processos de construcció d'estratègia, tan important és el resultat final com el procés per arribar-hi. El procés en si mateix és una font potencial d'aprenentatge i ens permetrà implementar el full de ruta que es defineixi.
- El desenvolupament d'un gran propòsit se sustenta en l'acció de treball i la participació, a través de dotar de sentit finalista el treball que les persones desenvolupen.
- Per tant, conèixer el perquè del que es fa és condició necessària per acceptar-ho, millorar-ho i innovar-ho.

Apostem per l'elaboració d'una reflexió col·lectiva amb les següents bases conceptuals:

- Centrada en la definició de marcs de futur fortament compartits.
- Participada des de la importància del treball en equip, com una oportunitat per generar complicitats entre els agents implicats.
- Planificada, flexible i adaptada a la situació: arribar a definir els eixos estratègics de futur i els corresponents objectius generals associats.

Tota aquesta metodologia de treball per obtenir un full de ruta necessita un treball previ de revisió i mirada interna, així com també mecanismes i òrgans que permeten la coordinació entre les persones que participen. L'objectiu és captar els recursos, les oportunitats i les necessitats, de manera que, partint de l'estat actual i del que ja tenim, es pugui valorar què es necessita o què cal construir per poder donar resposta als reptes.

Tan important és el “Fer” com el “Com ho farem”. Per tant, donar resposta als reptes plantejats significa coordinació, seguiment, avaluació contínua i treball en equip. Conèixer des d'on partim i on volem anar i decidir plegades com hi arribarem.

2.1 Eixos de treball

En la implementació del Cas Pilot, s'han prioritzat tres eixos de treball que aporten una mirada integral a l'assessoria, i en concret a l'ETSAV, degut al perfil de l'organització.

- **Governança**

Entenem la governança com el camí que ens porta al creixement des de la gestió democràtica i la participació real de les persones. Implica la formació i l'apoderament de totes les persones per poder prendre decisions lliures i responsables, esdevenint agents de transformació del seu entorn.

Les comunitats són sumes de persones alimentant un moviment que es troba en canvis constants, i que necessita adaptar-se a l'entorn i les necessitats dels seus membres. Juntes han d'explorar en què necessiten evolucionar i cap a on, introduint mesures de millora constants, prenent decisions col·lectives per generar oportunitats futures, i sobretot, per cuidar també del present.

Parlar de Governança és parlar de “noves formes de govern” que impliquen un treball en xarxa i la interacció entre tots els agents que formen part d'un sistema. És una forma de govern basada en la presa de decisions col·lectiva i el treball en xarxa. Per tant integra una mirada relacional i transversal.

Per esdevenir agents proactius de la transició ecosocial en els nostres entorns hem de participar i sumar, i per això necessitem definir espais i models de governança que permetin la reflexió i identificació dels reptes col·lectius, i decidir plegades com volem donar-hi resposta.

- **Comunicació**

En el marc de la transició ecosocial entenem que és imprescindible crear comunitats cohesionades, amb vocació d'ajuda mútua i capacitat d'acció conjunta. Considerem que són espais d'interdependència bàsics per garantir un sosteniment personal i col·lectiu que permeti incorporar els valors de l'economia social i solidària i fer front als reptes ecosocials que ens ocupen. Des d'aquesta perspectiva, entenem la comunicació com una aliada per enfortir la comunitat, així com una palanca per a l'assoliment dels seus objectius estratègics. Per fer-ho treballem sobre dues premisses:

- La circulació fluïda i multidireccional de la informació.

Garantir que els agents de la comunitat estan identificats, coneixen els canals de relació i els missatges circulen de manera que tothom tingui accés a la informació necessària per poder ser part activa en la comunitat. En aquest sentit s'incorpora en els processos de comunicació la mirada de: inclusió, mutiformat i participació.

- La inversió eficient i ajustada de recursos.

Incidir en propostes de comunicació enfocades a generar canvi per evitar accions que incrementin el soroll i infoxicació. En aquest sentit s'incorpora en els processos de comunicació la mirada de: estratègia, creativitat i generació d'aliances.

Entenem doncs que en el marc de la transició ecosocial cal fer una aposta per la comunicació amb valor.

- **Habitabilitat**

Parlar d'habitabilitat en el context de transició ecosocial, vol dir reflexionar sobre allò tangible que dóna resposta al fet social. En concret a l'ETSAV, la infraestructura on es desenvolupa l'activitat de l'organització. I fer-ho des d'una perspectiva ecològica i de justícia social.

L'espai que habitem condiona l'activitat de l'organització, les dinàmiques quotidianes de la comunitat i l'impacte en el medi, entre d'altres. És important analitzar aquesta dimensió des d'una perspectiva interseccional que té en compte que les desigualtats i les estructures de poder també operen en la configuració de l'espai. Entendre-la des d'una visió expandida; és a dir, capaç de vincular a la comunitat que sosté, generar aliances amb l'entorn proper i teixir xarxes amb altres entitats i agents. I revisar-la en termes de benestar cap a l'individu i el medi ambient; des de la salut i el confort d'un ecosistema comú, i tenint en compte tots els recursos que hi intervenen a nivell ambiental.

En aquest sentit, es planteja un treball al voltant de tres eixos:

2.2 Procés de participació

A continuació es detallen les característiques principals del procés de participació dut a terme a l'ETSAV.

- **Agents**

El procés té la voluntat d'incloure totes les veus de la comunitat educativa. En aquest sentit, planteja dues opcions de participació amb ritmes i compromís diferents.

El primer és formar part del **Grup de Treball (GT)** que assisteix de manera regular a una sèrie de sessions facilitades per l'equip tècnic. Aquestes persones formen el grup motor, el col·lectiu que treballa en profunditat la transició ecosocial. En aquest grup hi ha persones representants dels diferents col·lectius de l'ETSAV: estudiantat, professorat, equip directiu, PAS i comunitat del CRITT.

El segon, és aportar coneixement i opinió en les **Dinàmiques de Participació Obertes**. L'equip tècnic planteja un diàleg amb la comunitat educativa a través d'accions puntuals que es poden seguir de manera autònoma.

- **Fases**

El procés es divideix en les següents fases: **diagnosi, disseny de propostes i validació col·lectiva**.

La primera fase té com a objectiu principal l'anàlisi i reflexió col·lectiva sobre l'estat actual de la qüestió. Es planteja l'anàlisi prèvia per part de l'equip tècnic,

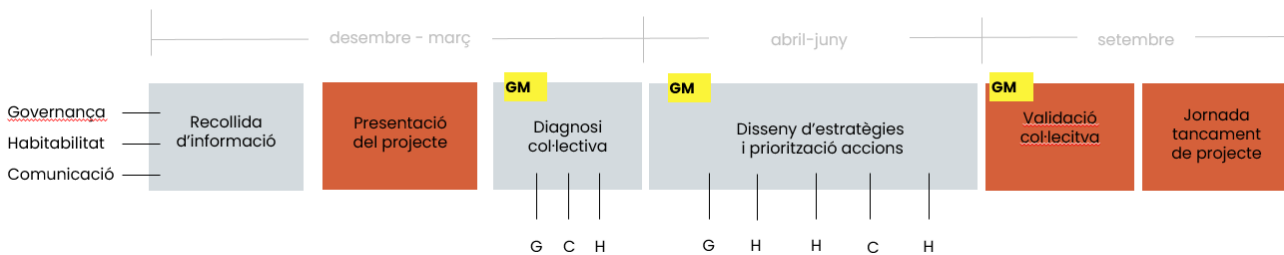
una presentació oberta del tema a tractar, tres sessions participades amb el GT i una dinàmica de participació oberta.

La segona fase té com a objectiu el disseny col·lectiu d'estratègies que donen resposta a la diagnosi. Es treballa en la identificació dels reptes i les accions necessàries per al seu assoliment. Es plantegen 4 sessions participades amb el GT i una dinàmica de participació oberta.

Com a resultat del procés i fruit del contingut de les sessions, l'equip tècnic elabora el present **full de ruta** de transformació i millores de l'ETSAV cap a la transició ecosocial. La tercera fase, planteja una sessió de validació amb el GT i una **jornada oberta de tancament i celebració del procés** on socialitzar les conclusions amb la resta de la comunitat educativa i fer crida a la participació de la implementació de les accions futures.

- **Esquema general**

A continuació, es detalla l'esquema general del procés, amb les fases, les sessions i el calendari.

Calendari del Grup de Treball #TransicióEcoSocial 2023																											
ENE			ABR			JUL			OCT																		
Ju	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do
1							1	2						1	2						1	2					
2	3	4	5	6	7	8	3	4	5	6	7	8	9	3	4	5	6	7	8	9	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	10	11	12	13	14	15	16	10	11	12	13	14	15	16	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	17	18	19	20	21	22	23	17	18	19	20	21	22	23	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	24	25	26	27	28	29	30	24	25	26	27	28	29	30	23	24	25	26	27	28	29
30	31						27	28	29	30				31							30	31					
FEB	MAR	MAY	JUN	AGO	NOV	AGO	NOV																				
Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do
1	2	3	4	5			1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5	6	
6	7	8	9	10	11	12	8	9	10	11	12	13	14	7	8	9	10	11	12	13	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	15	16	17	18	19	20	21	14	15	16	17	18	19	20	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	22	23	24	25	26	27	28	21	22	23	24	25	26	27	20	21	22	23	24	25	26
27	28						29	30	31					28	29	30	31				27	28	29	30			
MAR	MAR	JUN	JUN	SEP	DIC	SEP	DIC																				
Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sà	Do
1	2	3	4	5			1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5	6	
6	7	8	9	10	11	12	6	7	8	9	10	11	12	4	5	6	7	8	9	10	4	5	6	7	8	9	10
13	14	15	16	17	18	19	12	13	14	15	16	17	18	11	12	13	14	15	16	17	11	12	13	14	15	16	17
20	21	22	23	24	25	26	19	20	21	22	23	24	25	18	19	20	21	22	23	24	18	19	20	21	22	23	24
27	28	29	30	31			26	27	28	29	30			25	26	27	28	29	30		25	26	27	28	29	30	31

  Sessions obertes a tota la comunitat educativa
G C H Sessions presencials GT

- **Socialització del contingut**

Els processos de participació acostumen a tenir la vocació de socialitzar els aprenentatges amb les comunitats que formen part de les organitzacions. En aquest cas en concret, a causa de la importància social del tema a tractar: la Transició Ecosocial, aquest aspecte ha sigut motor del projecte dut a terme.

En aquest sentit, s'han plantejat una sèrie d'accions obertes que promouen un canvi en la cultura de consum i producció actuals, en pro de l'ecologia i la justícia social. Les accions han sigut: 1) **Acte de presentació** del context de la transició ecosocial, 2) participació en la **II Jornada Compromís Social UPC** i 3) **Jornada comunitària de cloenda i celebració del procés**.

A més, s'han compartit en la **web ETSAV** les actes de cadascuna de les sessions participades amb el GT.

- **Continuïtat del projecte**

El procés de participació per la redacció d'un full de ruta de transformació i millores de l'ETSAV cap a la transició ecosocial, és el pas previ a la implementació de les accions consensuades. En les propostes per l'execució del full de ruta, **proposem la creació d'una comissió executiva** (tal com preveu el Reglament de Règim Intern de l'ETSAV) que pugui realitzar un seguiment i sigui la responsable de vetllar per la continuïtat del projecte i coordinar l'execució de les accions consensuades a futur. Al mateix temps es podran crear **comissions o grups de treball específics**, com per exemple el de Consum i energia, per treballar algunes de les actuacions concretes. Aquestes comissions o grups de treball seran supervisats per aquesta comissió executiva per la Transició Ecosocial de l'ETSAV. S'aprofita la jornada de cloenda per fer crida a la resta de la comunitat educativa, a la participació.

- **Pautes de participació**

La metodologia de treball escollida és la d'un procés de participació sota la premissa de promoure l'aprenentatge en matèria de Transició Ecosocial i en l'exercici de la democràcia activa. Aquest procés neix de la voluntat d'acompanyar a la comunitat educativa ETSAV en **l'assoliment d'eines de treball col·lectiu, autogestió i visió estratègica, per esdevenir agents de canvi**.

En aquest sentit, les sessions amb el GT es dissenyen incorporant aspectes per facilitar la participació de totes les persones que en formen part. Alguns d'aquests aspectes són:

- Inici de les sessions amb visualització del calendari general del procés i l'escaleta de la sessió en curs.
- Recordatori de les conclusions i/o consensos de les sessions anteriors i explicació d'objectius i dinàmiques de la sessió en curs.
- Recordatori i facilitació per part de l'equip tècnic de les pautes de participació: prendre consciència dels rangs i rols que juguem dins el grup de treball, facilitar la participació de totes les persones, agafar torns de paraula, respectar les opinions i fer servir la comunicació assertiva.
- Acompanyament del GT per part de l'equip tècnic en les diferents dinàmiques plantejades.
- Facilitar un espai de reflexió o comentaris en el tancament de les sessions.
- Facilitar canals de comunicació entre l'equip tècnic i el GT fora de les sessions.

A continuació es detallen les fases i sessions del procés de participació:

3.0

Presentació del procés

L'acte de presentació del procés de participació per la transformació de l'ETSAV, és una acció oberta a tota la comunitat educativa que té dos objectius principals: fer una crida a la participació del procés i sensibilitzar sobre la importància de la transició ecosocial.

L'acte s'ha estructurat en tres parts:

- **Presentació del pla de treball del procés**

Context del Cas Pilot dins del model d'assessoria en transició ecosocial per organitzacions, metodologia, cronograma i objectius.

- **Xerrada inspiradora**

Què entenem per transició ecosocial? a càrrec d'Arnau Montserrat, autor del llibre "Nos sobran las ideas", membre de Ruralitzem i de la Vall de Can Masdeu.

- **Presentació del Fòrum Futurs (Im)possibles**

Amb Rubén Surinach, portaveu de la XES Catalunya.

4.0

Diagnosi col·lectiva

La fase de diagnosi col·lectiva té com a objectiu principal l'anàlisi i reflexió col·lectiva sobre l'estat actual de l'ETSAV en relació amb la transició ecosocial.

Les dinàmiques emprades permeten recollir la veu de les persones participants proposant dos nivells d'intensitat de participació. El primer, a través del Grup de Treball al llarg de tres sessions, una per cada eix de treball: governança, comunicació i habitabilitat. El segon, mitjançant un mural obert a tota la comunitat de l'ETSAV, en el marc de l'eix d'habitabilitat.

Prèviament, l'equip tècnic realitza una anàlisi prèvia a través de la consulta de diferents documents rellevants pels tres eixos de treball. Aquesta aproximació esbossa el marc de partida del procés.

El detall de les dinàmiques utilitzades, així com el buidatge de la informació de cadascuna de les sessions participades, es troba recollit a l'**Annex 2: diagnosi. Actes sessions**.

4.1 Governança

4.1.1 Documentació consultada

Per la diagnosi de l'eix de governança s'han consultat els següents documents:

- Reglament de Règim Intern de l'ETSAV
- Presentació per les portes obertes
- Guia de supervivència 2022-23 (acollida estudiantat)
- ETSAV Pla de millora 2021
- Estatuts de la UPC
- Fer escola, candidatura Direcció ETSAV

Aquests documents ens ofereixen informació sobre la governança formal. Hem de tenir en compte en aquest procés que l'ETSAV és un centre docent que forma part de la UPC, per tant, existeix un marc formal de presa de decisions aprovat i legítim.

Si ens centrem específicament en el marc de reglament de l'ETSAV, observem que en el Capítol II: Òrgans de govern, de representació i altres, Secció 5. Altres òrgans, en els articles 31 i 32 s'especifica la creació i regulació d'òrgans col·legiats amb funcions executives específiques, i la creació de comissions consultives o deliberants.

Aquestes comissions, que han de respectar el funcionament que marquen els estatuts de la UPC i del propi reglament de l'ETSAV, ja ofereixen la possibilitat de generar un espai regulat per fer un seguiment del pla de treball que es pretén dibuixar en aquest procés.

Aquest element és molt important com a punt de partida, perquè significa que **el reglament actual ja podria acollir un espai de governança per poder efectuar un futur seguiment del pla per la transició ecosocial de l'ETSAV**. No seria necessari modificar ni ampliar els reglaments, sinó aplicar el que ja tenim a disposició.

Aquest espai formal seria el que podria fer un seguiment i elevar les propostes a la resta d'òrgans de la universitat, per tal que les propostes i actuacions siguin legítimes i formin part del pla de treball de la universitat. Aquest formalisme és necessari per tal de convertir les voluntats en realitats.

4.1.2 Sessions participatives

Al tractar-se de la primera sessió del Cas Pilot, iniciem amb una breu explicació de què és un grup motor i quines són les seves funcions. Recollim els dubtes i les preocupacions inicials de les assistents al voltant de:

- El sentit pràctic de la feina que farà aquest grup.
- Com es legitima el que passi en aquestes sessions.
- Com s'informarà a la resta de la comunitat.
- Incidència futura dels resultats del treball.

És important donar aquest espai inicial, per tal de generar una aliança que permeti crear un espai segur on les participants poden debatre i reflexionar col·lectivament. No es tracta d'un espai de presa de decisions, sinó de construcció col·lectiva.

Abans d'iniciar la tasca de revisió pròpia dels actuals espais de governança, presentem al grup el concepte de "lideratge col·lectiu", com a element imprescindible que implica:

- Capacitat d'assumir compromisos, prèviament consensuats amb el grup, i garantir-ne el seu compliment.
- Demanar empatia per entendre i respectar la posició de la resta de membres del grup i generositat suficient per compartir opinions i idees pel bé del projecte, lluny de centrar-se en ostentar el protagonisme.

Una vegada introduït el marc en el qual es basa la feina del grup motor, iniciem la diagnosi dels actuals espais de governança de l'ETSAV amb els següents objectius:

- Valorar quins són i com són els actuals espais de participació de l'ETSAV.
- Generar un diàleg entre la revisió dels actuals espais de governança i els futurs espais en base al que el grup voldria millorar i/o consolidar.
- Identificar els espais informals on la comunitat es fa present, més enllà de les estructures formals.

L'objectiu transversal de la sessió és:

- Crear un espai de treball on els diferents col·lectius de l'ETSAV presents a la sessió puguin compartir la seva visió i expectativa com a membres actius de la comunitat ETSAV.

4.1.3 Resultats

Com a resultat de la sessió, es recullen les aportacions de les participants, que s'analitzen posteriorment i s'organitzen en quatre grans blocs que a partir d'ara anomenarem reptes.

Repte 1: Necessitat de fer visibles els valors propis de l'ETSAV.

- Es recullen aportacions del grup al voltant de la valoració positiva d'una manera pròpia de fer l'ETSAV, i la voluntat d'impregnar de determinats valors les metodologies docents i els espais físics del recinte.
- El grup mostra un determinat consens sobre quina és aquesta manera de fer, i els valors que porten implícites, però manca un treball específic i reconegut per totes les parts de reconeixement d'aquests valors, com a elements bàsic per avançar cap a la construcció de models de governança.
- Integrar el treball en equip i altres valors i competències personals en el currículum de l'escola, com a voluntat de deixar constància d'una manera de fer pròpia.
- Voluntat de posar en valor la història i la trajectòria de l'escola.
- Els alumnes expressen una manca de cultura de treball en equip i lideratge col·lectiu que voldrien integrar dins del "què aprendré a l'ETSAV".

Repte 2: Necessitat de superar la dicotomia entre espais formals i espais informals.

- Reconèixer els espais reals on “estan passant coses”.
- Volem potenciar els rituals que ens funcionen: elements que ajuden a generar confiança i crear vincles entre les persones.
- Voluntat expressada pels alumnes de voler espais on donar forma a les seves idees.
- Com establir vincles que no existeixen en altres escoles (espais de trobada, rituals, sortides, etc).
- Disposem d'espais on es barregen persones i col·lectius: volem posar-los en valor i treballar per una gestió comunitària d'aquests espais compartits.

Repte 3: Necessitat d'equilibrar els coneixements: aprofitar i donar valor al que ja tenim. Treballar per les persones que ara mateix ja es troben convivint a l'ETSAV.

- S'evidencia una falta de coneixement dels espais de governança formals. Sobre tot per part dels alumnes. Per tant, en el present, els actuals elements que formen part de la comunitat no comparteixen el mateix nivell de coneixement pel que fa a l'organització.
- Existeixen diferències de coneixements entre els col·lectius
- Els espais de participació es perceben tancats i es detecta la necessitat de fer-los més oberts i disponibles.
- Manca de coneixement en el marc de incidència real dels espais de participació.
- Ens els documents actuals trobem a faltar la presència específica d'alguns col·lectius com ara el CRITT i les empreses que gestionen serveis a la comunitat ETSAV.
- Hi ha col·lectius invisibles que no saben que poden participar.
- Cal assegurar que la participació es transforma en fets reals i tangibles: participo perquè sóc element transformador.

Repte 4: Necessitat de treballar per les futures incorporacions: què volem explicar i com volem acollir:

- Necessitat de recapacitar sobre el procés d'incorporació de persones a l'ETSAV: Alumnes, PAD, PDI, EMPRESSES, etc.
- Revisió dels actuals processos d'acollida.
- Necessitat de repensar les relacions de l'ETSAV amb l'entorn i la comunitat de Sant Cugat.

Les conclusions que s'han extret a nivell general han estat:

- Cal consensuar i donar a conèixer aquesta manera de fer pròpia de l'ETSAV que vol integrar valors de l'ESS indispensables per la transició ecosocial: per tant cal visibilitzar i consensuar entre tots els elements del sistema quina és aquesta manera de fer que volem impregnar en totes les esferes i àrees de l'escola.
- En el cas concret de l'ETSAV, l'espai físic es converteix en una oportunitat real d'experimentar, no només des de la pròpia vessant de l'arquitectura i la sostenibilitat, sinó també en el treball en equip, l'autoresponsabilitat i cura dels espais i el medi, la gestió comunitària, etc. Per això els espais físics i la seva gestió poden ser un element important en la transició de la pròpia governança de l'escola.
- Necessitat de visibilitzar els espais informals de relació que existeixen actualment i la necessitat que cobreixen.
- Cal una revisió dels actuals marcs organitzatius de l'escola per incorporar els col·lectius que manquen, i reflexionar sobre altres elements o col·lectius amb els que es considera que l'escola es voldria reflexionar. Parlem per exemple de la relació de l'ETSAV amb la comunitat de Sant Cugat i altres elements de la ciutat.
- Si es vol generar un pla de treball específic per la transició ecosocial de l'ETSAV s'aconsella la creació d'una comissió de treball específica (caldrà determinar si executiva o bé consultiva) per tal de realitzar un seguiment del mateix i una avaluació dels indicadors d'impacte i transformació de l'escola. L'escola podria integrar a la seva governança formal de manera estable el seguiment per la Transició ecosocial, convertint aquest element en un pilar estable i propi, que forma part dels valors i la manera de fer de l'ETSAV que comentàvem en els reptes i en el punt 1 de les conclusions.

4.2 Comunicació

4.2.1 Documentació consultada

- **Reglament ETSAV.** Apareix la comunicació de manera molt general i amb un enfoc molt institucional en el detall de tasques de secretaria: "Garantir la difusió i publicitat dels acords, resolucions, reglaments i la resta de normes generals de funcionament institucional entre els membres de la comunitat del centre docent"
- **Presentació portes obertes.** En l'explicació del model docent apareixen alguns elements identitaris que posteriorment són transmesos entre els agents, no obstant, no hi ha una definició consensuada i consistent.

- **Guia de supervivència.** S'hi destaca de manera clara i sintètica informació clau de participació a l'ETSAV. És curiós que és un material de comunicació sense cap element d'identitat (marca / relat) de l'ETSAV.
- **Exemple butlletí.** S'hi difonen sistemàticament informacions d'interès per la comunitat. Cal destacar que és un material periòdic, el que en facilita el seu seguiment però que no està clara l'alta i la baixa, i que no té una identitat sòlida (marca/relat)
- **Canals de comunicació.** És una llista informal, no consensuada i conscient.
- **Col·lectius que conviuen a l'ETSAV.** És una llista informal, no consensuada i conscient, on hi apareixen menys agents que en la dinàmica participada en la sessió de diagnosi.
- **Recursos i serveis de comunicació de la UPC.** Existeixen unes recomanacions d'identitat gràfica de la UPC, que no són molt explícites en la identitat dels centres com l'ETSAV i que no s'usen sistemàticament a l'ETSAV. <https://www.upc.edu/comunicacio/ca>.

4.2.2 Sessions participatives

La diagnosi col·lectiva entorn a la comunicació es treballa des de l'experiència de les persones que participen a la sessió per prendre consciència de quin es considera que seria l'ideal d'una organització que comunica de manera adequada.

Objectiu

- Avaluar els canals per on s'informa la comunitat ETSAV
- Treballar entorn a les emocions del sentiment de pertinença
- Definir la matriu relacional de l'ETSAV
- Analitzar els objectius estratègics de l'organització
- Consensuar els objectius de comunicació

4.2.3 Resultats

Fruit del material recopilat i les sessions participades es posa de manifest que actualment a l'ETSAV hi ha una dispersió en comunicació que té efectes en diverses dimensions. Com a principals elements destaca que:

- L'ETSAV **no disposa d'una estratègia i pla de comunicació** que permeti sistematitzar la difusió de l'organització i entre agents de la comunitat.

- L'ETSAV **no disposa d'un grup de persones responsables de comunicació interna i externa**, expertes en comunicació, que coordinin i vetllin per l'execució de l'estratègia i pla de comunicació.

En conseqüències, es detecta que:

- **No hi ha una definició consensuada ni transmissió conscient de la identitat de la organització.** (Ex. Es destaca com objectiu estratègic que l'ETSAV treballa pel creixement personal de l'alumnat però alhora es posa de manifest que tothom sap que forma part de la cultura de l'organització generar una tensió extrema en relació als tempos d'entrega, com a "ritual d'entrada al sector"), (Ex. Destaca la 'Guia de supervivència a l'ETSAV' com un material sintètic i clar d'implicació a la comunitat, però és un material que no té la identitat gràfica ni relat de l'organització).
- **No hi ha un coneixement dels protocols per fer ús dels canals de comunicació de l'ETSAV**, el que complica la generació de comunitat, la creació d'activitats autogestionades, la participació i l'autonomia.... (Ex. Un grup de persones ha volgut dinamitzar una activitat cara el 8M i malgrat ha implicat la Delegació d'estudiantat, la persona responsable d'igualtat de l'ETSAV i la persona responsable de comunicació i activitats internes, la majoria d'agents assistents desconeixien l'activitat del 8M).
- **No hi ha un coneixement clar de per quins canals es rebran les informacions**, el que genera desinformació i desvinculació amb l'organització i entre agents. A destacar que també hi ha desconeixement dels canals relacionats amb la informació formal, l'activitat acadèmica. (Ex. Una estudiant que no rep informació dels períodes de matriculació. Un professor que desconeix els canals per informar de que s'ha de saltar els acords de claustre).

Cal posar en valor que, malgrat aquesta dispersió, la comunitat ETSAV ha generat dinàmiques i pràctiques que, al tractar-se d'una comunitat no molt gran, fan que el dia a dia vagi avançant. En destaquen:

- **La referencialitat de la Cap de la Unitat de Suport Institucional i Relacions Externes**, per aglutinar i coordinar tota la informació.
- La creació de **documents pràctics com la "Guia de supervivència a l'ETSAV" o el butlletí d'activitats**, per aglutinar i sintetitzar diverses informacions de participació en la comunitat ETSAV

Així doncs, es plantegen els reptes de comunicació següents:

- **REPTE 1. Consensuar la identitat ETSAV**, tenint en compte la filosofia, valors, vocació que diferencien el campus de Sant Cugat.
- **REPTE 2. Consolidar el posicionament** de l'escola com a referent en el seu model d'arquitectura
- **REPTE 3. Sensibilitzar la societat sobre el model** d'arquitectura i professió que promou l'ETSAV
- **REPTE 4. Sistematitzar la comunicació de l'ETSAV** (canals - agents - projectes - ....)
- **REPTE 5. Crear comunitat entre els agents**, identificant els agents que s'espera que hi tinguin implicació activa o a l'òrbita.

4.3 Habitabilitat

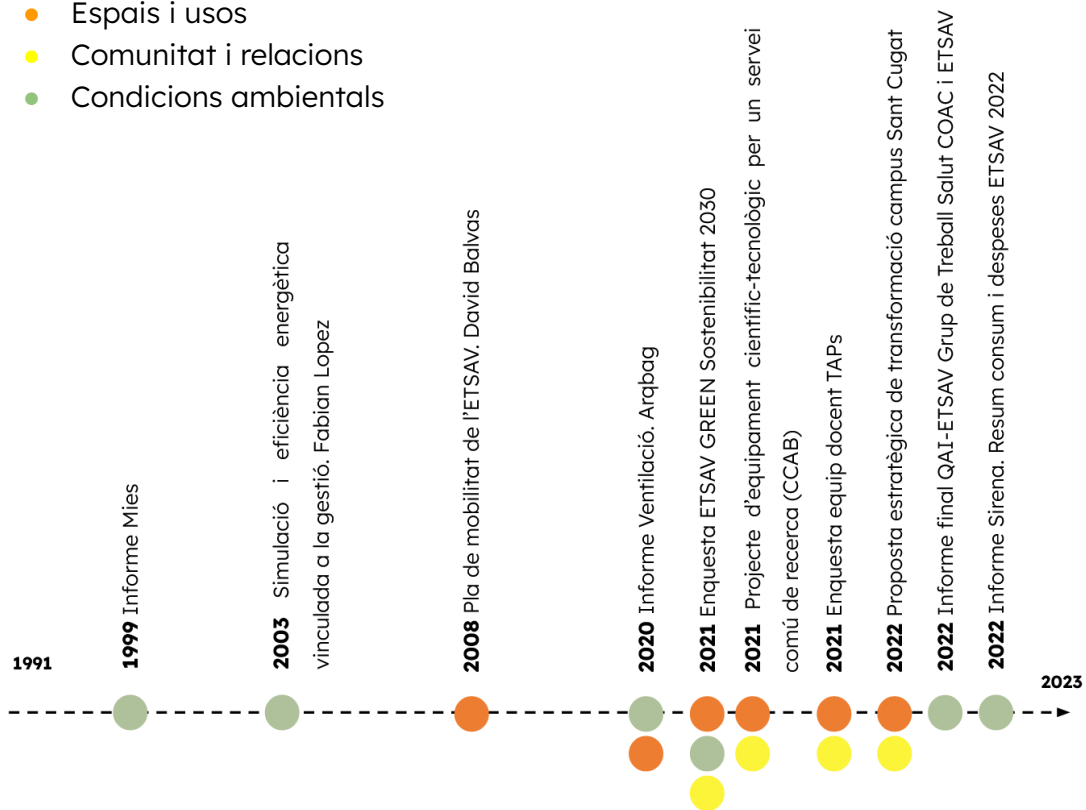
4.3.1 Documentació consultada

- 1999 Informe Mies (Cuchí & López)
- 2003 Tesi doctoral Fabian López: *sobre el uso y la gestión como los factores principales que determinan el consumo de energía en la edificación*
- 2008 *La gestión local de la movilidad asociada a los equipamientos: el plan de movilidad de la ETSAV*. David Balvás
- 2020 Informe Ventilació. Arqbag
- 2021 Enquesta ETSAV GREEN Sostenibilitat 2030. Torsten Massek
- 2021 Projecte d'equipament científic-tecnològic per un servei comú de recerca (CCAB). ETSAV-UPC-Lluís Ortega
- 2021 Enquesta equip docent TAPs
- 2022 Proposta estratègica de transformació del campus de Sant Cugat. Equip directiu 2022
- 2022 Informe final QAI-ETSAV. Grup de Treball de Salut del COAC i ETSAV
- 2022 Informe Sirena. Resum consum i despeses ETSAV 2022. Josep Manel Sabaté Ibáñez, Servei d'Infraestructures UPC

A continuació, s'ubiquen aquests estudis en una línia del temps i en relació amb a les categories d'anàlisi de l'eix d'habitabilitat.

Llegenda:

- Espais i usos
- Comunitat i relacions
- Condicions ambientals

El resum de la documentació previa consultada, es troba en **l'Annex 1: diagnosi col·lectiva**.

4.3.2 Sessions participatives

La sessió s'estructura en dues parts diferents. En primer lloc, recordar i valorar la documentació consultada, és a dir, el treball ja fet per algunes persones al voltant de l'ETSAV en diferents aspectes rellevants d'estudi i, en segon lloc, aprofundir en la diagnosi de l'àmbit d'habitabilitat.

Per a desgranar el concepte d'habitabilitat sota el barret de la transició ecosocial, es formulen tres categories d'anàlisi travessades per l'ecologia i la justícia social, com a eixos vertebradors. Les categories d'anàlisi es defineixen de la següent forma:

- **Espais i usos:**

Analitzem els espais que habitem, interiors i exteriors, i les dinàmiques quotidianes que s'hi generen. Incorporem una perspectiva interseccional, que té en compte les desigualtats i les estructures de poder, per parlar de gènere o accessibilitat, entre d'altres.

- **Comunitat i relacions:**

Entenem l'ETSAV des d'una visió expandida. És a dir, capaç de vincular a tota la comunitat educativa, generar aliances amb l'entorn proper i teixir xarxes amb altres entitats i agents.

- **Condicions ambientals:**

Anàlisi de les condicions de salut, com la qualitat de l'aire, el confort tèrmic, acústic i lumínic. Diagnosi de tots els recursos i fluxos metabòlics que intervenen a l'escola: l'energia, l'aigua, els materials i la matèria orgànica, per apropar-nos al tancament de cicles, i com la gestió dels recursos per part de la comunitat, pot reduir l'impacte ambiental.

Objectiu

Generar una diagnosi col·lectiva sobre el concepte d'habitabilitat. Identificar conjuntament els aspectes positius i negatius del que succeeix a l'ETSAV, a través de tres categories d'anàlisi: a) Espais i usos, b) Comunitat i relacions i c) Condicions ambientals. És a dir, quins aspectes s'han de mantenir, reforçar o millorar.

Dinàmiques

S'afavoreix que la participació sigui equilibrada entre les tres categories de treball, pel que fa als perfils d'agents i el temps de la sessió. Les dinàmiques condueixen a la reflexió de manera progressiva, és a dir, des de la percepció individual, passant pel treball en grup, fins a arribar al debat col·lectiu.

4.3.3 Dinàmiques obertes

Tenint en compte l'especificitat de l'ETSAV en l'àmbit de l'arquitectura, es planteja generar un suport gràfic, tipus mural, que afavoreixi la participació de tota la comunitat en l'eix d'habitabilitat, facilitant aquest espai a les persones que no poden participar de la sessió.

Aquesta eina se situa en dos espais de molta afluència i relació, dins la universitat (al bar i al vestíbul de la sala d'actes). Mitjançant un cartell es fa la crida a la participació i s'expliquen les normes del joc. És a través del dibuix i una bateria de preguntes, que se suggereixen possibles temes de reflexió i s'expliquen les categories d'anàlisi de l'àmbit d'habitabilitat.

4.2.3 Resultats

Dins la categoria d'**ESPAIS I USOS**, els resultats s'agrupen, d'una banda, en aspectes generals, i d'altra, en aspectes concrets sobre espais interiors i exteriors. A més, fruit de la participació oberta, realitzada majoritàriament per l'alumnat, es destaquen reflexions al voltant de les activitats de caràcter més quotidià.

Pel que fa als aspectes generals, es destaca l'**ús intensiu** que es realitza de l'espai per la seva condició d'equipament educatiu i es relaciona amb el desequilibri existent entre la quantitat de metres quadrats disponibles al campus i la **sensació d'infrautilització i potencialitat**.

Estirant del fil, es detecten certes **dificultats en la gestió dels espais** i la comunicació de la informació del centre, que no faciliten l'apropiació per part de l'estudiantat, ni l'autogestió i la corresponsabilitat per part de la comunitat educativa, fets que es valorarien positivament.

La **socialització**, entesa com la capacitat de l'espai per fomentar les relacions personals i laborals, compartir el que es duu a terme dins l'aula o la realització d'activitats fora de l'àmbit acadèmic, entre altres, és un àmbit que **cal no només mantenir, sinó reforçar**. En aquest sentit, la terrassa s'identifica clarament com un espai de trobada.

Respecte al caràcter de l'espai **es valora positivament la dimensió del campus, la diversitat d'espais i l'estructura oberta** del mateix. No obstant això, aquests comentaris **es contraposen amb una concepció desfasada** on s'apunta a una possible confluència de dos models educatius diferents i la sensació d'habitar un campus tancat i poc permeable amb l'entorn.

De fet, quan es fa referència a l'espai exterior del campus, es repeteixen els comentaris sobre les **barreres arquitectòniques** que dificulten l'accés, els recorreguts a millorar i les difícils connexions amb el barri.

Tot i tenir una idea d'habitar un campus privilegiat pel que fa a la vegetació, ens trobem amb una percepció generalitzada de **desconnexió amb el verd del campus i el seu baix aprofitament**. Sembla que l'espai exterior no convida al seu ús, destaca la brutícia o les dificultats de gestió de l'hort o de realitzar-hi celebracions.

Són presents els comentaris sobre les iniciatives adquirides en temps de pandèmia que traslladaven les aules a l'exterior i com s'han perdut part d'elles, amb l'ànim de reactivar-les. L'alumnat destaca la necessitat de sortir a l'exterior i la manca d'infraestructura, com endolls, per poder treballar a fora.

Quan es parla de la **potencialitat de l'espai exterior** es fa en clau acadèmica, d'oci, d'activitats esportives, i fins i tot de benestar a través de fer servir el bioclimatisme.

Respecte als espais interiors, la majoria de comentaris s'han centrat en els departaments i les aules.

Hi ha la idea generalitzada que els **departaments estan infrautilitzats i no es disposa d'espais comuns de treball**.

En l'anàlisi de les aules s'ha valorat positivament el fet que funcionen com un aparador, que siguin un reflex de què succeeix a l'escola. A l'hora d'entrar en la diagnosi, s'han generat dues categories: les aules taller i les teòriques. A les primeres, les **aules taller, agrada l'estructura i les circulacions** que s'hi generen, ja que faciliten l'exposició de projectes. En contraposició, hi ha gran **dificultat per realitzar sessions teòriques** o de debat. A les segones, les **aules teòriques**, es valora positivament la dimensió i l'absència de taules, que permeten un **ús més flexible de l'espai**. No obstant això, s'hi troben aspectes a **millorar, com la il·luminació** natural i artificial, els **equips** que necessita el PDI o la **comoditat** de les cadires. Les teòriques, en comparació amb les de taller, no transmeten sentiment de pertinença o apropiació; són més fredes.

Finalment, es fa una reflexió sobre els espais en relació amb les aules. En aquest sentit, els patis i passadissos s'analitzen des de la seva **potencialitat d'aprofitament com espai previ** i d'ús per la comunitat educativa.

Si s'analitzen els comentaris relacionats amb les activitats quotidianes relacionades amb l'esfera reproductiva, **es valora negativament l'estat dels espais de descans i la dotació d'elements que faciliten dinar al campus** el menjar que es porta de fora. Sembla que **els lavabos són altre punt feble** del campus que s'hauria de revisar.

La categoria de **COMUNITAT I RELACIONS** s'estructura en 3 mirades en funció de l'escala i de l'amplitud del concepte comunitat.

Es recullen reflexions a l'escala UPC, entenent tot **l'ecosistema universitari** i en aquest sentit es valora la **potencialitat** de gaudir i poder implementar alguns programes més amplis de millora i innovació de la gestió dels edificis, com per exemple el POE: Pla d'Optimització Energètica.

Dins de la constel·lació de les diferents facultats de la UPC, l'ETSAV es destaca per tenir **la comunitat més activa**. Tanmateix, es recull que hi ha molt poca relació i connexió amb la resta de centres UPC. Aquesta característica no s'acaba de veure del tot de manera negativa, ja que aquest aïllament segurament és el que fomenta la cohesió interna.

Es destaca que la **desconnexió entre els diferents campus** fa referència a PDI estudiantat.

En el marc UPC, es parla concretament de la **relació peculiar amb l'ETSAB**, es recull que no hi ha proximitat i a vegades una actitud defensiva, però sí que es reconeixen micro-relacions (més de tu a tu) i vincles entre departaments.

Pel que fa les relacions amb el barri i l'entorn del voltant, es recull de manera reiterada la **sensació d'aïllament** de l'ETSAV, en totes les dimensions, i la forta **desconnexió entre escola i ciutat**.

S'identifiquen algunes responsabilitats d'aquesta **impenetrabilitat**, fins i tot a nivell urbanístic i de model de ciutat. A tall d'exemple, les rotondes infraestructurals, l'obligació de vallar el recinte del campus, l'hostilitat del recorregut fins a les parades del FGC, etc.

S'identifica la **manca de vinculació entre l'alumnat i el barri** de l'entorn i sobretot un **desconeixement per part del veïnat** de qui i què és l'ETSAV, promogut potser per una **gestió autosuficient i endogàmica** (s'ha definit com *autarquia relacional*) de la comunitat des de la seva implantació als anys 90.

Es fa èmfasi en el **potencial dels espais exteriors del campus**, sobretot de la seva obertura i convivència d'usos diferents. Es citen exemples d'algun esdeveniment que va generar espais de trobada i organització col·lectiva, com l'1 d'octubre del 2017. Paral·lelament, aquesta proposta rep un comentari que pot ajudar al seu possible desplegament futur: **“Quin és el benefici d'obrir el campus el cap de setmana? Per a què? Què comporta la publicitat de l'espai? Quin aprofitament ens imaginem?”**

Es destaca també la bona connexió amb el transport públic (FGC) i la presència d'altres equipaments educatius propers.

Arribant a l'escala més petita, es recullen alguns aspectes a reforçar i posar en valor de la comunitat ETSAV: la seva **dimensió** i una **estructura més horitzontal** permet i **fomenta les relacions, el treball cooperatiu, l'autogestió i l'organització**. “L'illa” citada anteriorment amb aquesta mirada es converteix en “un poble”, on les interaccions entre persones i col·lectius són amables, es cuiden i cal cuidar-les.

Agafa molta rellevància també el potencial de la **comunitat amb coneixement i activa** a l'hora de fer propostes. En aquest sentit, ressona també la **necessitat d'encabir i canalitzar aquesta capacitat propositiva dins de la docència i l'activitat acadèmica**.

Paral·lelament, se citen algunes alertes que cal tenir presents i treballar amb més detall durant la fase de proposta. Es parla, per exemple, d'una **manca de consciència de campus, de poc intercanvi, desconnexió i desconeixement** entre l'escola, el CRITT i la residència. Es destaca la necessitat de programar “activitats campus”, i la respectiva comunicació.

Es comenta també, comparant la idiosincràsia de poble, que la comunitat ETSAV pot tenir actituds lleugerament endogàmiques, sobretot quan venen persones de fora. S'afegeix la reflexió d'una “comunitat atomitzada”, i es reconeix la

necessitat de facilitar espais comunitaris, confortables per quedar-se i apropiar-se del lloc.

La categoria de **CONDICIONS AMBIENTALS** posa de manifest, especialment, el **gran coneixement que hi ha sobre la universitat, en contraposició a la falta de conscienciació i de protocols** que permetin dur a terme accions a partir d'aquest coneixement. Es posa sobre la taula que existeix molta expertesa a la comunitat i es tenen moltes dades gràcies a la monitorització de les condicions de l'edifici a nivell de salut, de temperatura, d'humitat, de CO₂, i del potencial que podria tenir fer-ne ús d'aquestes dades. Per exemple, el potencial que té **l'escola com a laboratori**.

En aquest sentit, es fa èmfasi en la falta d'un model de governança i comunicació que permeti traslladar tot aquest coneixement a un **protocol de gestió de l'edifici**, a nivell de gestió energètica, funcionament bioclimàtic i gestió dels residus. Es comenta que es coneix l'edifici però es té por d'actuar, i que la majoria de les usuàries no són conscients de les condicions ambientals i energètiques de l'ETSAV. També es comenta la dificultat de la gestió del clima i la seguretat.

En aquest sentit, el fet de tenir una **nova figura com a cap de manteniment** es veu com una oportunitat per aconseguir una millor gestió. Pel que fa al manteniment, a més, es comenta que l'edifici està envellit per falta de manteniment, també de les instal·lacions, les quals es diu que cal sectoritzar per poder gestionar millor els espais.

Pel que fa als **recursos** de la universitat, es posa sobre la taula que hi ha pocs recursos econòmics per implementar millores, però alhora hi ha **molts coneixements sobre la matèria dins de la comunitat i un gran potencial d'aprofitar-los** per intervenir a l'edifici: hi ha moltes mans de l'alumnat i professorat per generar propostes, produir i construir. També s'especifica, però, que caldria integrar els recursos de l'alumnat en el pla docent, ja que la carrera ja implica molt temps. A més, això podria oferir espais d'aprenentatge en horari docent.

A més, es considera que l'edifici i la comunitat no són exemple d'iniciatives que es dirigeixin cap a un **tancament de cicles** (d'aigua, energia, matèria orgànica, materials...), tot i el gran coneixement que hi ha sobre aquesta matèria a l'escola (tant per part del professorat com de l'alumnat). Es parla del gran volum de **residus** que genera l'escola, i que la seva gestió és molt millorable. A més, hi ha una falta de sensibilització.

A nivell **d'alimentació**, es parla del gran potencial de millora del bar, ja que no s'ofereix alimentació saludable, ecològica ni de proximitat. En relació amb **l'hort**, es comenta que falta gent per mantenir-lo.

Prenen molta importància els **espais exteriors**: es parla del gran potencial de millora d'aquests. Es comenta que hi ha molt espais amplis i amb relació amb la natura però que estan poc aprofitats, i que podrien ser activats i millorats. També es veu l'hort com una oportunitat. Pel que fa a la terrassa, es comenta que falten arbres i ombra. També es posa l'accent en el poc manteniment, cura i neteja d'aquests espais exteriors.

Pel què fa al **confort tèrmic**, es comenta que la calefacció centralitzada dificulta la gestió energètica. La calefacció està molt alta a l'hivern i en alguns espais fa massa calor. En canvi, en d'altres espais fa fred. Es fa èmfasi en el disconfort als despatxos i passadissos de la 2ª planta, a les aules est i sud (on fa molta calor) i al CRITT (on fa molta calor a l'estiu i no es pot ventilar). A més, al CRITT hi ha goteres.

Pel què fa al **confort lumínic**, es comenta que l'alumnat no té prou llum natural a les aules, i necessita sortir a l'exterior. Es comenta que hi ha **problemes acústics** a les aules quan plou a causa del policarbonat. També apareix preocupació per les olors de menjar als microones de les aules.

Es comenta que s'utilitzen molts **productes nocius per la salut**, com productes de neteja, coles i sprays per maquetes, i que no s'utilitzen EPI's. S'afirma que els productes químics que s'utilitzen per netejar afecten a la salut de totes les persones, en especial al personal de neteja i a les dones.

5.0

Disseny col·lectiu de propostes

La fase de disseny col·lectiu de propostes es treballa a partir de cinc sessions amb el Grup de Treball i un mural obert a tota la comunitat educativa de l'ETSAV. Aquesta fase té com a objectiu principal consensuar el full de ruta de transformació i millora de l'ETSAV cap a la transició ecosocial.

En un principi, les sessions s'estructuren des dels eixos de governança, comunicació i habitabilitat, per acabar fent un exercici d'interconnexió dels tres àmbits de treball. En aquest camí, es planteja la definició dels reptes i les accions associades que donen resposta a la fase de diagnosi col·lectiva, es prioritzen, i finalment, es desenvolupen algunes d'aquestes accions amb una mirada transversal.

- El detall de les dinàmiques utilitzades, així com el buidatge d'informació de cadascuna de les sessions participades, es troba recollit a l'**Annex 3: proposta. Actes sessions**.

5.1 Governança

5.1.1 Sessions participatives

En les sessions de diagnosi es va poder detectar els següents elements a treballar:

- Voluntat de posar en valor la trajectòria i el recorregut de la comunitat i els projectes que a dia d'avui ja la fan referent.
- Millorar la cohesió de les persones que a dia d'avui ja formen part de la comunitat ETSAV. Trencar la dicotomia entre els espais formals i els informals. Entendre el sistema ETSAV: com a sistema que forma part de la UPC, i que té un aterratge i vida pròpia dins d'aquesta comunitat.
- La necessitat de millorar la participació i la vida comunitària, no només dins del propi sistema ETSAV sinó també amb la comunitat que els envolta.
- Vetllar per la transmissió de tot això a les noves incorporacions. Transmetre aquests valors i aquesta identitat a les persones que entraran a formar part de la comunitat ETSAV.

Objectiu

En aquesta sessió de disseny de propostes, es visibilitzen les reflexions que es van recollir a la sessió de diagnosi, amb l'objectiu de puguin projectar accions concretes que facilitin la concreció dels canvis i millores en el marc de la governança actual. Passar de la reflexió a l'acció.

Moltes de les actuacions que apareixen a la sessió estan molt lligades als resultats que s'han donat a les sessions d'habitabilitat i comunicació.

Dinàmiques

Es plantegen els 4 reptes detectats a l'anterior sessió, i per grups han treballat per definir els objectius, les accions concretes i els espais i òrgans de governança necessaris per portar-ho a terme.

5.1.2 Resultats

OBJECTIUS	ACCIONS	ESPAIS I ÒRGANS
-----------	---------	-----------------

Dins dels espais i òrgans de governança, les persones del grup motor identifiquen **la necessitat de relacionar-se amb altres agents i elements de la governança actual**, i de tenir espais específics de treball, com per exemple en el cas de la millora en l'eficiència energètica.

En la part final de recomanacions, farem referència a aquest fet que considerem important. Cal tenir en compte que és fàcil en les sessions de treball deixar volar la imaginació, i posar-se en una situació ideal. Quan parlem d'un pla d'actuacions és necessari planificar qui el portarà a terme i amb quins recursos. No podem pretendre iniciar o crear comissions o espais que sense el pertinent lideratge col·lectiu no poden assegurar-se. Per això, en matèria de governança cal anar generant espais que es consolidin i anar-los modelant a mesura que la comunitat es vagi fent madura a nivell de participació. Necessitem estructures flexibles que responguin a les necessitats reals i possibles.

A continuació presentem els reptes treballats i les principals actuacions a realitzar que ha detectat el grup motor. Hem fet una tasca de temporalització de les actuacions.

REPTE 1: POTENCIAR “LA MANERA DE FER ETSAV”

Les accions recollides per assolir aquest repte tenen un **impacte important en la cohesió i el treball implícit de generar comunitat** i van encaminades a:

- Recollir l'opinió de tots els agents per conèixer què agrada més de la manera de fer ETSAV.
- Consensuar un relat que parli de la manera de fer de l'ETSAV.
- Obrir la comunitat a altres espais on compartir aquesta manera de fer.
- Relacionar-se amb altres escoles i establir sinergies amb altres agents.

Aquestes són les accions proposades:

- Treball previ per consensuar la manera de fer ETSAV: fer una enquesta a la comunitat per conèixer la seva opinió.
- Participar en espais de difusió/divulgació explicant els projectes marca ETSAV: mapejar els espais on ens agradaria ser presents. (esdeveniments estratègics pel sector, intercanvis amb altres escoles, espais de divulgació i sensibilització més generalistes, etc.)

- Conèixer i participar d'altres experiències amb valors similars en altres universitats.
- Aplicar/potenciar “manera de fer ETSAV” al CV.
- Documentar la “marca ETSAV”, “Maneres de fer ETSAV”: Redactar i publicar un llibre/audiovisual amb l'història, bones pràctiques i valors que ens defineixen.

Per poder resposta a aquestes accions es detecten una serie d'espais que ja existeixen i alguns de nova creació:

- Incorporar l'aprenentatge existent per part de la XARXA ALUMNI: fer una trobada periòdica per compartir aquests aprenentatges.
- Crear una comissió de seguiment amb ALUMNI.
- Crear una comissió de xarxa interna de projectes “marca ETSAV”
- CRAL: Grup Recerca acció local.
- Ampliar la Comissió acadèmica amb alguns d'aquests elements, i introduir aquests grups de recerca i un eix de treball de nous projectes ETSAV.

Considerem que es tracta d'un punt de partida important abans de crear nous òrgans i/o espais, estudiar i revisar els existents i veure si poden acollir l'execució i/o el seguiment d'algunes d'aquestes propostes. En aquest sentit, volem afegir també que caldria revisar altres espais o programes propis de la pròpia UPC, que puguin incorporar-se o aprofitar-se en el marc de l'ETSAV.

Quan es treballa la governança en una estructura que ja existeix, aquesta tasca de recopilació del **qui som i el què ens agrada i visionem**, es converteix en un element cohesionador per si mateix. És un punt de partida per establir unes bases sòlides que permetin millorar el sentiment de pertinença a la comunitat, i per tant, la participació. La participació no és un element que neixi de manera espontània; s'han de generar les condicions adequades perquè es pugui donar. És una competència que es pot treballar si dibuixem les eines i els espais necessaris.

REpte 2: Com podem detectar i reconèixer tot allò que està passant actualment que ens agrada i que voldríem visibilitzar: rituals, bones pràctiques a l'aula, projectes en els quals es fomenta la participació, rituals, etc.

En aquest repte es van manifestar principalment la relació entre les persones i els espais; **la capacitat de l'espai físic com a element que pot potenciar la relació i millorar la vida comunitària.** Està molt relacionat amb altres propostes sorgides del grup d'habitabilitat i els objectius son:

- Promoure el sentiment de pertinença
- Fer protagonistes a les persones que habiten l'edifici: capacitat d'incidència, potenciar i valorar iniciatives informals, etc
- Promoure l'apropiació i l'autogestió dels espais
- Cuidar els espais de relació.

Les accions recollides son:

- Identificar els espais de major convivència i activitat comunitària per atendre les necessitats i fomentar el que funciona en altres espais. P.e: terrassa, zona sofes, zona pins, CRITT, hivernacle.
- Vincular algunes activitats que ja s'estan donant al pla docent.
- Crear un viver d'idees per portar-les a la realitat: l'escola com a laboratori
- Millorar la gestió del bar. P.e: crear una cooperativa per la seva gestió.
- Generar espais amb vinculació amb el menjar, com espai social.
- Millorar el servei de reprografia
- Millorar el taller de maquetes i recuperar el soterrani del CRITT.
- Caminar en la direcció de la gestió del CRITT
- Recuperar moments on han passat coses interessants com a motor del present i futur. P.e: UPCO2 (les 7 escoles)

Aquest repte vincula directament les persones, l'espai físic, i la seva gestió, entenent aquest espai com un element necessari per establir vincles que cohesionin la comunitat. Per tant, en aquesta línia, caldria estudiar la possibilitat de realitzar una **gestió comunitària de determinats espais**, o com a mínim plantejar com han de ser la gestió dels mateixos i qui ha de vetllar pel seu funcionament.

Per poder resposta a aquest repte, en l'apartat d'espais i òrgans es planteja que alguns d'aquests elements s'integra en el pla docent. Per poder gestionar i donar resposta a aquestes actuacions integrant-les en el pla docent és necessària la implicació/participació de la **comissió acadèmica**. Des d'una mirada externa, seria aconsellable crear un grup de treball dins d'aquesta comissió, per valorar quins d'aquests continguts es poden introduir en el pla docent i com. En aquest grup podria obrir-se la participació de manera voluntària a professorat, alumnes, etc que vulguin generar aquest espai de idees al voltant dels espais de l'ETSAV

com a element purament relacional i integrar-ho en els aprenentatges que l'alumne ETSAV integrarà al llarg de la seva vida acadèmica.

REpte 3: “Com podríem equilibrar els coneixements actuals entre les persones que a dia d’avui ja formen part de l’ETSAV per aconseguir millorar la participació de tots els elements de la comunitat?”

En aquest repte, es planteja l’actual diferència d’accés a l’informació entre els diferents col·lectius que formen l’ETSAV. Parlem de diferències a nivell de coneixement de l’entorn, del funcionament, del reglaments, dels espais on puguin participar, etc.

No és d’estranyar que això sigui així, donat l’element no controlable que implica la temporalitat de cada col·lectiu: els alumnes tenen una presència determinada en el temps, mentre que els PAS o el PDI un altre, així com un altre accés a l’informació. Marcar aquest element com a repte i treballar-lo per minimitzar aquest efecte, forma part del full de ruta que es presenta en aquest document.

Les accions recollides van encaminades a:

- Potenciar una comunitat informada i implicada.
- Incrementar la participació amb impacte, de tots els col·lectius
- Implicar als col·lectius en la governança amb espais informals previs als formals.
- Cohesionar la comunitat

Aquestes són les accions proposades:

- Informar a cada col·lectiu sobre la governança adequada a cada moment.
- Detectar persones “clau” referents: Professorat, alumnat veterà, etc. que puguin fer d’altaveus.
- Integrar el perfil d’estudiant mentor.
- Realitzar jornades per presentar diferents iniciatives de la comunitat ETSAV
- Estudiar la possibilitat de realitzar pressupostos participatius en determinades partides de la comunitat ETSAV.
- Generar espais de trobada de manera estable que siguin propositius (no generar espais purament informatius, sinó també espais on les persones puguin aportar les seves propostes i esdevenir proactius). Aquests espais de participació han de ser facilitats i organitzats. Si no estan planificats i

són preparats adequadament poden resultar poc eficients i la motivació de les persones disminueix.

- Implementar mecanismes de dinamització i eficiència en espais informals i assemblees.
- Definir espais i canals informals per facilitar la participació en la governança.

Pel que fa als espais i òrgans necessaris per l'execució i seguiment d'aquestes accions, **el grup valora que caldria un espai d'autogestió pròpia per part dels estudiants i d'altres col·lectius**, i assegurar que totes estan representades en els espais formals de presa de decisions.

Des de la nostra visió externa, considerem que aquest repte posa sobre la taula la dicotomia entre governança formal i governança no formal (o governança del dia a dia). És fàcil que els reglaments els quedin lluny a l'alumnat i altres col·lectius de l'ESTAV, que poden no se sentir-se prou representats degut a la manca d'informació o de complicitat amb els mateixos. Per això caldria revisar el grau de coneixement i **socialitzar els espais actuals, així com visibilitzar i legitimar aquells que es donen de manera informal**. Per fer-ho, és important que tots els col·lectius participin en aquesta detecció, i que els alumnes treballin per evidenciar i visibilitzar els seus propis espais.

En aquest repte, trobem moltes similituds en el que s'ha detectat a les sessions de Comunicació com a evidència, una vegada més, de que els tres eixos estan intimament relacionats, i **en aquest cas, la governança i la comunicació són elements transversals que necessiten ser treballats conjuntament**.

REPTE 4: “Com podríem repensar el procés d'acollida, l'entrada a la comunitat ETSAV?”

En els projectes d'economia social, la incorporació de noves persones a les entitats es converteix en un element estratègic que cal planificar adequadament. L'entrada de noves persones implica que el grup canvia, i per tant és imprescindible que la comunitat estableixi unes pautes per determinar com ha de ser aquesta entrada.

Adaptant aquest fet a l'ETSAV, com dèiem, l'entrada i sortida de persones a la universitat és constant, i per tant, **és important treballar el moment de l'arribada, perquè tinguin les eines i els coneixements per viure satisfactòriament la seva vida a l'ETSAV**. Disposar d'una informació clara per saber els espais dels que disposes i quin podria esdevenir el meu paper dins d'aquesta comunitat.

L'objectiu d'aquest repte és:

- Treballar el sentiment de pertinença
- Millorar la integració a la comunitat ETSAV

Les accions proposades són:

- Donar a conèixer qui formem part i com funciona la comunitat ETSAV: visualitzar estructures, canals i persones.
- Explicar instruments i procediments: protocols, formes de relacionar-se, etc
- Establir la figura de l'estudiant mentor.

Pel que fa als espais i òrgans el grup proposa els següents:

- Creació d'un Espai/Grup/comissió d'acollida de l'ETSAV.
- Introduir la figura del Referent o mentor per les persones que entrin a formar part de la comunitat ETSAV.
- Crear espais relacionals propis per cada col·lectiu de la comunitat.

És important que cada col·lectiu senti que té espais propis, i al mateix temps que connecta amb la resta d'agents de la comunitat. Per això **cal generar un model de governança que integri a tots els col·lectius i dibuixi espais de trobada on compartir de manera sistemàtica**. Quan es treballa la governança en comunitats àmplies com seria el cas de l'ETSAV, el model necessari implica una representació delegada. Això vol dir que tots els col·lectius i agents que formen part de l'ETSAV tenen una serie d'espais propis on consensuar la seva mirada i aportacions, i trien de manera legítima els seus representants que traslladaran aquesta mirada als òrgans representatius. De nou és important trobar l'equilibri entre la governança formal i la del dia a dia. Hem de acostar la presa de decisions a les persones. Les decisions més importants per l'esdevenir d'un projecte han de ser consensuades per l'àmplia majoria de les persones que hi participen i que són interpleades. És llavors quan aquesta decisió es converteix en un motor de canvi real.

La generació d'espais on **formar a les noves incorporacions de l'ETSAV en aquesta cultura participativa** (ja siguin comissions, o figures de referents i/o mentores) és imprescindible per assegurar que aquesta manera de fer i de ser s'integri de manera sòlida a la comunitat. Traslladar a les noves incorporacions aquesta voluntat deixant clars els espais i el model organitzatiu, és un element important pel llarg termini: assegura que els programes, projectes i espais de reflexió col·lectiva estaran presents i formaran part d'aquesta cultura i manera de fer de l'ETSAV.

5.2 Comunicació

5.2.1 Sessions participatives

Les sessions de diagnosi van permetre detectar els reptes de comunicació als que l'ETSAV ha de donar resposta. Per tal d'aterrar les accions a desenvolupar, es va treballar amb la metodologia del CAS per tal que les persones assistents incorporin la presa de decisions amb perspectiva de comunicació des de l'experiència.

5.2.2 Resultats

Les propostes aportades via la metodologia del cas aporten molta frescura en el disseny de les recomanacions de comunicació, ja que les persones participants s'introdueixen al rol d'una manera vivencial que els permet fer aportacions creatives i allunyades dels límits que pot suposar pensar en clau institucional i d'organització.

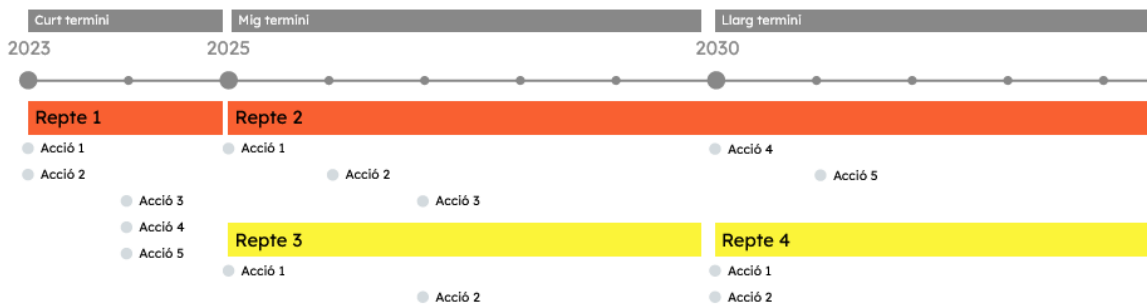
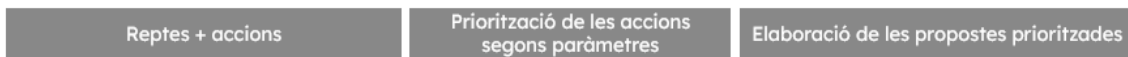
No obstant, el treball via metodologia del cas, requereix d'una tasca d'extrapolació per a generar accions tipus aplicables en situacions diferents a les plantejades. Així s'ha fet per a la creació de les recomanacions de comunicació. Els resultats de la sessió, es poden consultar de manera detallada a **l'Annex 3: proposta. Actes sessions** i les conclusions amb l'aportació de l'equip tècnic en l'apartat **6.2.1 Recomanacions de comunicació d'aquest document**.

5.3 Habitabilitat

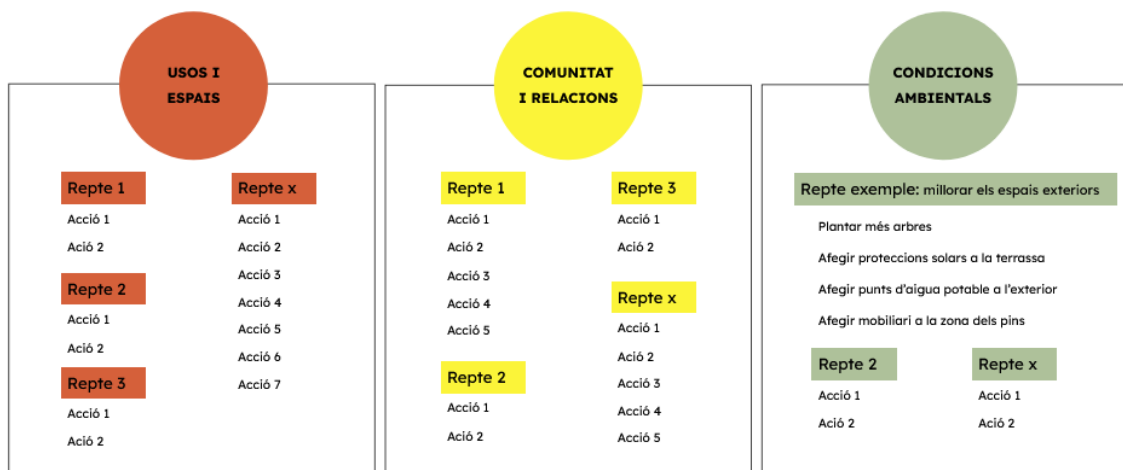
5.3.1 Sessions participatives

L'eix d'habitabilitat a la fase de disseny de propostes es treballa en dues sessions participades.

La primera sessió s'estructura en tres parts diferents. En primer lloc, recordar l'objectiu del procés: generar un full de ruta de transformació i millores de l'ETSAV cap a la transició ecosocial, i en aquest sentit, explicar els passos que es donaran per arribar-hi:

En segon lloc, consensuar les conclusions de la diagnosi com a punt de partida de la fase de propostes; i, finalment, reflexionar sobre els reptes de l'ETSAV en la transició ecosocial i definir les accions concretes associades.

La segona sessió s'estructura en quatre parts. En primer lloc, es projecta un vídeo inspirador i actual del procés de transició ecosocial a la UAB. En segon lloc, es presenten les conclusions extretes de la sessió anterior, és a dir, els reptes i accions associades, per tal d'oferir una mirada global sobre l'estat de la qüestió. En tercer lloc, es planteja un treball en grup per aprofundir en les accions sorgides mitjançant uns paràmetres i situar-los a la línia del temps. Finalment, s'obre un espai per prioritzar plegades les accions a continuar desenvolupant a l'última sessió des d'una mirada transversal de l'habitabilitat, la comunicació i la governança.

Priorització de les accions segons paràmetres

11 de maig

Exemple: Millorar els espais exteriors

- Plantar més arbres
- Afegir proteccions solars
- Afegir punts d'aigua potable
- Afegir mobiliari a la zona dels pins

Afegir proteccions solars a la terrassa

- Viabilitat tècnica
- Viabilitat econòmica
- Quantitat persones que se'n beneficien
- Coherència amb el procés/categories d'anàlisi
- Capacitat d'integració en el pla docent
- Facilitat de gestió/manteniment

Afegir punts d'aigua potable a l'exterior

Objectiu

Consensuar les línies estratègiques de l'ETSAV en el camí cap a la transició ecosocial, que donen resposta a la diagnosi; i recollir i valorar una sèrie d'accions associades, que ens apropin al seu assoliment. Aquesta recopilació ens permet generar el full de ruta de l'ETSAV que s'haurà de treballar en profunditat a futur en el comitè tècnic.

Dinàmiques

S'afavoreix que la participació sigui equilibrada en les dinàmiques grupals pel que fa als perfils d'agents, però es recomana aportar coneixement en els reptes i accions segons les experteses de les persones participants.

5.3.2 Dinàmiques obertes

Es repeteix la dinàmica utilitzada a la fase de diagnosi de mural obert a tota la comunitat educativa per facilitar la participació de les persones que no poden assistir a les sessions, però aquesta vegada, només se situa en l'espai on més participació va haver-hi (al vestíbul de la sala d'actes).

Mitjançant un cartell es fa la crida a la participació i s'expliquen les conclusions de la diagnosi, per tal de promoure l'aportació d'accions de millores.

5.3.3 Resultats

A continuació es llisten els reptes i accions sorgides a les dinàmiques de participació. Les accions s'agrupen segons les línies estratègiques a les quals donen resposta:

Repte 1: Millorar la relació de la comunitat educativa amb els espais exteriors en termes acadèmics, de salut, d'oci, esportiu, de relació i d'apropiació

ACCIONS

- A. Redactar un Pla director dels espais exteriors
  - Definir els usos dels diferents espais
  - Crear una comissió de manteniment, i específicament de l'hort
  - Definir aspectes concrets com ombra, connexions, mobiliari, equipament, entre altres
- B. Potenciar l'ús de la terrassa del bar i les seves connexions amb CRITT i PAUS. Més taules i cadires, menys rígides
- C. Potenciar l'ús de la zona dels pins
- D. Reconèixer els prototips que hi ha i potenciar el seu ús: low 3, savasco, cub solar, PAUS + infraestructura paramètriques
- E. Repensar la potencialitat del pàrquing
- F. Potenciar l'ús del turó

Repte 2: Entendre l'ETSAV com un equipament públic de la ciutat i millorar-ne la seva relació

ACCIONS

- A. Establir diàleg i construir relació amb altres campus
  - En concret, amb els referents en aquest repte, com per exemple: Manresa per a la seva relació amb la ciutat o Òptica Terrassa per les activitats comunitàries
- B. Repensar els límits del campus i millorar la permeabilitat física respecte a l'entorn
  - Eliminar les barreres que limiten l'espai obert, com la reixa perimetral del sud-oest o la cantonada Pere Serra
  - Facilitar l'accessibilitat en els recorreguts
  - Obrir l'espai públic de la residència a tothom
  - Aliances amb l'AAPP
- C. Esdevenir un refugi climàtic públic
- D. Millorar la permeabilitat programàtica entre el campus i la ciutat:
  - Integrar la programació en esdeveniments o activitats de la ciutat. Per exemple: LOW 3 estava en les 40h Openhouse
  - Oportunitat de sensibilització i divulgació
  - Obrir el campus a cicles formatius i FP per construir sinergies
  - Potenciar convenis d'aprofitament públic de l'espai del campus. Pe: biblioteca oberta, seu electoral, etc.

Repte 3: Aconseguir una visió sistèmica del campus que integri tots els edificis i col·lectius

ACCIONS

- A. Promoure la relació entre els diferents col·lectius que formen part de la comunitat educativa: estudiantat, PAS, PDI, etc.
  - Rituals d'acollida a nous, tant estudiantat com professorat.
  - Fomentar que es barregen els col·lectius. Alguns sectors del PAS encara estan "aïllats"
  - Compartir espais de treball reduint les compartimentacions. Pe: PDI i PAS, no cal que cada un tingui el seu departament
  - Gestionar l'ús d'espais de manera conjunta, entre el professorat i l'alumnat
- B. Fomentar l'apropiació de l'espai per part de l'alumnat
  - Obtenir espais més íntims de discussions a petita escala
  - Quins espais s'ofereixen a l'alumnat per facilitar entregues, treball en grups, maquetes, prototips, etc, i com es gestionen
- C. Afavorir la convivència al campus i frenar les discriminacions i violències.
  - Sensibilització i formació en perspectiva de gènere interseccional per professorat i estudiantat
- D. Promoure la relació entre els diferents edificis del campus, afavorint la visió de conjunt.
  - Accés des de l'avinguda carrilet
  - Millorar l'accessibilitat dels recorreguts de connexió entre els diferents edificis i zones exteriors
  - Gestió de l'ús del taller sota CRITT. Que sigui accessible per l'alumnat

Repte 4: Reconfigurar els espais donant resposta a la quotidianitat de la comunitat educativa, des d'una mirada interseccional, i flexible en termes d'espai.

ACCIONS

- A. Aprofitar els espais infrautilitzats: Peixeres, planta 2 i 3 de l'edifici sud, passadís exterior nord (el darrere de les teòriques), entre altres
- B. Reivindicar les activitats no productives. Generar espais per la cura i la vida: de descans, menjar, socialització, etc.
  - Equipar més zones amb més sofàs
  - Arreglar, redissenyar i mantenir l'àrea dels microones. Microones al bar.
  - Generar espais de trobada interiors i exteriors equipats
  - Milliores al lavabos: bruts, mala olor, poca ventilació, malbaratament de paper i calefacció, necessitat de més estona llums automàtiques, assecadors més efectius o tovalloles

- C. Reconvertir les aules
  - Aules taller: Generar racons apropiables per l'alumnat per cada TAP, millorar la comoditat i flexibilitat, millorar l'equipament, minimitzar les condicions ambientals dolentes: soroll, il·luminació, olors, etc.
  - Aules teòriques: Fer "zones de fugida" (aprofitar passadissos i patis)
- D. Creació de noves estructures intermèdies interior/exterior, que connectin amb diferents espais i facilitin el factor de forma de l'edifici

Repte 5: Ser una comunitat referent i conscienciada en el tancament de cicles

ACCIONS

- A. Incorporar el programa re-circular UPC (per exemple "maqueta residu zero")
- B. Promoure que l'escola sigui un laboratori on realitzar accions de tancament de cicles
- C. Millora de la gestió de l'aigua:
  - Valorar fer una xarxa separativa d'aigües
  - Buscar un millor sistema de gestió d'aigua (estratègies amb vegetació als espais exteriors)
  - Dipòsits d'aprofitament d'aigua de pluja a l'exterior
- D. Millora de la gestió de residus
  - Fer gestió separativa dels residus
  - Parlar amb l'empresa de manteniment per aconseguir dades de volums de residus
  - Ús de materials reciclats per maquetes
  - Fer més maquetes en grup

Repte 6: Millorar la gestió energètica de l'escola

ACCIONS

- A. Crear un full de ruta ETSAV en gestió energètica i crear un grup motor que vetlli perquè es duguin a terme les accions del full de ruta
- B. Visibilitzar els números i les dades que tenim
- C. Incorporar accions de gestió i manteniment en les assignatures on s'imparteixi aquesta matèria
  - Incorporar el manteniment en l'àmbit acadèmic
  - Incorporar el full de ruta de gestió energètica al pla docent
- D. Acompanyar les mesures actives i passives que es realitzin amb conscienciació en gestió energètica
  - Per exemple el canvi de caldera, purgar radiadors, netejar lluernaris per il·luminació aules tallers...

- E. Optimitzar la gestió dels espais
  - No ampliar sense analitzar. Millor reorganitzar i acondicionar els espais que ja tenim, que generar de nous. No construir ni un m2 més sense fer un anàlisi previ dels usos actuals i en relació al confort
  - Reorganitzar els espais de l'escola per permetre sectorització

Repte 7: Garantir que l'escola sigui un edifici saludable

ACCIONS

- A. Protegir-se quan s'usen productes nocius amb EPI's i espais adequats.
  - Per exemple, crear espai gran i brut de maquetes amb fàcil connexió a l'exterior per poder utilitzar elements nocius per la salut de manera més segura. (p. ex.: el taller de sota el CRITT)
- B. Fer pedagogia sobre els residus perillosos
- C. Millores passives que millorin el confort a l'edifici de l'escola.
  - Per exemple, substitució de finestres a les aules est i oest, resoldre el problema acústic a les aules teòriques
- D. Millores passives que millorin el confort a l'edifici CRITT: cortines per fora, malla coberta, vegetació al mur...
- E. Alimentació més saludable, ecològica, km0 i accessible:
  - Incidir en la redacció de les bases per la redacció del bar, tenir opcions vegetarianes, veganes i sense gluten en el menú bàsic, preus del menjar, crear una comissió al bar que vetlli perquè es compleixin els reptes. Fins que no hi hagi una renovació de la concessió, recollir i enviar reclamacions i propostes de millora per a l'empresa actual
- F. Garantir la salut mental i física de l'alumnat
  - Per exemple debatre si l'escola ha d'estar 24h oberta o no vs la sobrecàrrega de tasques

Repte 8: Apostar per una mobilitat de baix impacte ambiental

ACCIONS

- A. Punt de càrrega de cotxe elèctric (Sommobilitat)
- B. Fer la universitat accessible per la bicicleta
- C. Augmentar l'aparcament de bicis i fer-lo segur
- D. Operar sobre recorregut per dignificar i millorar la connexió amb el centre i amb el tren (voreres, il·luminació, bancs) amb mirada de gènere

5.4 Transversal

5.4.1 Sessions participatives

L'última sessió de la fase de disseny de propostes s'estructura en tres parts diferents. En primer lloc, es fa el retorn de les accions treballades i prioritzades a la darrera sessió, de manera resumida, per tal de contextualitzar l'elecció d'accions a continuar desenvolupant. En segon lloc, es visualitza el desenvolupament de les accions escollides a la sessió d'habitabilitat. Finalment, es planteja una dinàmica grupal per l'aprofundiment en el seu desenvolupament des d'una mirada transversal des de l'habitabilitat, la comunicació i la governança.

Objectiu

Concebre cada acció com la suma d'uns mecanismes clau que ens permeten portar-la a terme de manera satisfactòria: l'habitabilitat, la comunicació i la governança.

Practicar l'exercici que el comitè tècnic hauria de desenvolupar a futur, per treballar el full de ruta: dissenyar els detalls de l'acció, establir els òrgans que faciliten la seva execució dins del marc normatiu i assabentar a la comunitat educativa en el procés.

Dinàmiques

Es planteja el repte de treballar col·lectivament amb tot el grup mitjançant eines digitals que agilitzen el recull en directe de les aportacions i la facilitació de diverses persones de l'equip tècnic.

5.4.2 Resultats

El detall dels resultats per cadascuna de les accions plantejades es troba recollit a **l'Annex 3: proposta.Actes sessions.**

6.0

Conclusions

6.1 Full de ruta per la transició ecosocial

A continuació, es detallen els reptes i accions que defineixen el full de ruta de transformació i millores de l'ETSAV, en el camí cap a la transició ecosocial.

Els reptes són les línies estratègiques que organitzen els objectius principals de la transició; és a dir, **el què**. Les accions són les actuacions que s'han d'implementar per assolir els reptes; és a dir, **el com**.

El full de ruta es defineix mitjançant tres aportacions de l'equip tècnic:

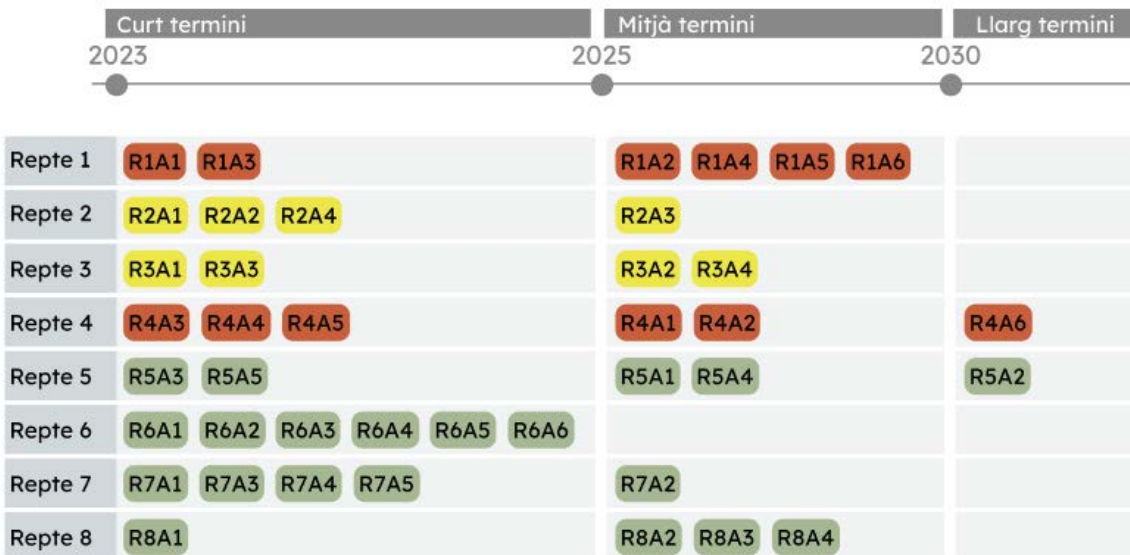
- Un esquema que recull, de manera visual i en la línia del temps, el còmput d'accions que s'han de desenvolupar, agrupades per reptes. Aquest esquema enumera les accions amb una nomenclatura on R és el repte i A l'acció; i el color la categoria d'anàlisi dins de l'eix d'habitabilitat on s'ha treballat (espais i usos, comunitat i relacions, condicions ambientals).
- Una taula on s'expliquen els trets principals de cadascuna de les accions.
- L'Annex 3: proposta. Actes de les sessions, on es pot aprofundir en el detall de les accions sorgides.

És important entendre la transició ecosocial amb una mirada ampla i transversal. En aquest sentit, l'equip tècnic considera indispensable fer l'exercici de valorar la totalitat de les propostes d'acció abans de començar la implementació, ja que moltes estan interconnectades; i no perdre de vista en l'execució de les accions en concret, la finalitat de les línies estratègiques de l'ETSAV.

Per posar un exemple:

En dissenyar la proposta de l'espai exterior i en concret dels prototips, hauríem de tenir en compte les següents accions recollides:

- *R1A4: Reconèixer els prototips que hi ha i potenciar-ne el seu ús*
- *R2A4: Crear un protocol d'usos dels espais oberts*
- *R3A2: Fomentar l'apropiació de l'espai per part de l'alumnat*
- *R4A5: Utilitzar el Low i el Savasco per generar espais de cura i vida*

Repte 1 | Millorar la relació de la comunitat educativa amb els espais exteriors en termes acadèmics, de salut, d'oci, esportius, de relació i d'apropiació

R1A1	Redactar un pla director dels espais exteriors	Planificar un projecte a mig-llarg termini que permeti tenir una visió global de la problemàtica i definir estratègies.
R1A2	Potenciar l'ús de la terrassa del bar i les seves connexions amb el CRITT i les edificacions dels espais exteriors	
R1A3	Potenciar l'ús de la zona dels pins	Aprofitar el potencial de l'espai, per exemple, creant una terrassa d'ombra. La situació actual presenta un risc per la seguretat, per la deixadesa de la vegetació i l'entorn. Cal treballar la secció i el desnivell perquè sigui més amable arribar-hi. Cal incloure una font d'aigua i mobiliari urbà. També cal que la intervenció sigui compatible amb l'acció R2A2.
R1A4	Reconèixer els prototips que hi ha i potenciar-ne el seu ús	Low 3, SAVASCO, Cub solar, hivernacle i cúpules

R1A5	Repensar la potencialitat del pàrquing	
R1A6	Potenciar l'ús del turó	

Repte 2 | Entendre l'ETSAV com un equipament públic de la ciutat i millorar-ne relació

R2A1*	Obrir la universitat a la ciutat i convertir-la en un espai cultural de referència	<p>Crear una comissió de treball per assolir el repte. Identificar les necessitats de l'entorn i veure quins espais pot obrir l'ETSAV que responguin a aquestes necessitats. Adaptar aquests espais a la normativa d'ús de pública concurrència, garantint la seguretat i el manteniment de l'espai. Tractar l'accés en tot el perímetre descrit a l'acció R2A2. Instaurar normes de manteniment. Crear un dossier explicatiu d'oportunitats i fer una ronda de visites per oferir els espais i visibilitzar el potencial. Crear una programació cultural a l'ETSAV integrada en la programació de la ciutat. Caldrà crear una xarxa d'aliances per la difusió amb la Xarxa de Centres Cívics, altres organitzacions culturals i agendes municipals. Crear un relat diferencial de l'ETSAV com a espai cultural que respongui a les inquietuds de la comunitat, que s'incorpori en els processos de presa de decisió i que es vinculi al pla educatiu. Aquest ha de ser reconegut a la ciutat, la comarca i el sector. És necessari que el PDI i PAS, com a elements més estables de la comunitat, coneguin totes les línies de treball i projectes de l'escola i es faci una socialització de la informació a nivell intern. Definir responsables de comunicació externa i definir el públic a qui va dirigida l'obertura.</p>
R2A2	Obrir i fer accessible l'espai exterior i l'equipament	<p>Eliminar les barreres, generar espais de passeig i treure les tanques perimetrals. Fer una tasca de neteja i reordenació dels elements existents. Instaurar normes de manteniment (gestió, neteja, etc.)</p>
R2A3	Esdevenir un refugi climàtic públic	

R2A4	<p>Crear un protocol d'usos dels espais oberts</p>	<p>Incorporar noves propostes d'ús dels espais interiors i exteriors de l'ETSAV (bar i terrassa, zona de pins, turó, pàrquing, sala d'actes, aules, hall). Les accions que especifiquen casos concrets d'aquesta acció són: R1A1, R1A2, R1A3, R1A5, R1A6</p>
-------------	--	--

Repte 3 | Aconseguir una visió holística del campus que integri tots els edificis i col·lectius

R3A1	<p>Promoure la relació entre els diferents col·lectius que formen part de la comunitat educativa: estudiantat, PAS, PDI, etc.</p>	<p>Tenir un bon diagnòstic actual que permeti gestionar millor els espais; hi ha espais que no estan democratitzats. Gestionar els espais ha de permetre millorar les relacions entre col·lectius: racons, aula única per curs, etc. Crear espais sota demanda per a treballar en petits grups.</p>
R3A2	<p>Fomentar l'apropiació de l'espai per part de l'alumnat</p>	
R3A3	<p>Afavorir la convivència al campus i frenar les discriminacions i violències</p>	
R3A4	<p>Promoure la relació entre els diferents edificis del campus, afavorint la visió de conjunt.</p>	<p>Per exemple, atomitzar les classes per tot el campus, ja que implicaria una coneixença de tots i cada un dels espais.</p>

Repte 4 | Reconfigurar els espais donant resposta a la quotidianitat de la comunitat educativa, des d'una mirada interseccional

R4A1	Aprofitar altres espais infrautilitzats	Per exemple, el passadís exterior nord (el darrere de les teòriques)
R4A2*	Fem respirar la planta 2a i 3a	<p>Ha canviat la manera de treballar respecte quan es van projectar i s'han de replantejar per donar resposta a les necessitats actuals. Donar resposta a aquest repte passa per la generació d'espais de reflexió grupal, conèixer l'opinió dels diferents col·lectius i valorar les possibilitats reals.</p> <p>Incorporar alguna senyalística per a identificar si els espais estan ocupats o lliures. Caldria incorporar la redefinició d'usos en les estratègies i accions de comunicació interna de la facultat.</p> <p><u>A la segona planta:</u></p> <p>Canviar la mentalitat en l'ús dels espais per poder plantejar els espais amb una mirada comunitària, que trenqui amb la tradició d'un professor per despatx -per exemple-, i crear espais comuns amb capacitat de generar aliances entre departaments. Entendre l'espai físic com a element socialitzador en si mateix. Alhora, caldrà crear espais privats per fer reunions virtuals.</p> <p><u>A la tercera planta:</u></p> <p>Actualment, el PDI la utilitza poc per la dificultat d'accés i la sensació d'aïllament. Es proposa oferir-la com a espai alternatiu de treball per l'alumnat, amb més privacitat i individual, a diferència de l'únic espai que tenen ara, les aules taller.</p>
R4A3	Omplir les peixeres de vegetació	Omplir les peixeres dels passadissos amb plantes que aportin biodiversitat i ajudin a aclimatar els interiors.
R4A4	Reivindicar les activitats no productives. Generar	

	espais per la cura i la vida: de descans, menjar, socialització, etc.	
R4A5*	Utilitzar el Low i el Savasco per generar espais de cura i vida	Incorporar el Low i el Savasco com espais de descans, menjar, socialització. Introduir una cuina i taules per menjar, tant a l'interior com a l'exterior. Envoltar-ho de més ombra. Permetre que sigui un espai autogestionat per l'alumnat. Vincular-lo amb l'hort i la producció d'aliments.
R4A6	Creació d'estructures intermèdies int/exteriors, que connectin diferents espais i facilitin el factor de forma de l'edifici	Cobrir els "carrers" d'accés a l'escola amb una coberta translúcida, millorant el comportament climàtic, i alhora generant més espais interns per a la trobada, la socialització i el treball.

Repte 5 | Ser una comunitat referent i conscienciada en el tancament de cicles

R5A1	Incorporar el programa re-circular UPC (per exemple "maqueta residu zero")	
R5A2	Promoure que l'escola sigui un laboratori on realitzar accions de tancament de cicles	
R5A3	Millora de la gestió de l'aigua	
R5A4	Millora de la gestió de residus	
R5A5	Fer de l'escola un laboratori	

Repte 6 | Crear un full de ruta ETSAV en gestió energètica*

R6A1	Crear un grup motor integral que vetlli perquè es duguin a terme les accions del full de ruta i la transferència a tota la comunitat	El setembre del 2023, caldrà crear aquesta comissió. Ha d'estar formada per com a mínim una persona representant de cada col·lectiu de l'ETSAV, i incloure personal de la UPC. Caldrà que es defineix un objectiu de reducció d'emissions i de consum energètic.
R6A2	Visibilitzar els números i les dades de què es disposa	
R6A3	Potenciar vincles amb el pla d'estudis i la recerca	
R6A4	Acompanyar les mesures actives i passives que es realitzin amb conscienciació en gestió energètica	
R6A5	Optimitzar la gestió dels espais	Reorganitzar i condicionar els espais ja existents, fent una anàlisi prèvia dels usos actuals i en relació amb el confort i la seva optimització, abans d'ampliar l'escola.

Repte 7 | Garantir que l'escola sigui un edifici saludable

R7A1	Protegir-se quan s'usen productes nocius amb EPI i espais adequats	Potenciar l'ús de materials de maquetes menys nocius per la salut. Fer un protocol de quins productes requereixen d'EPIs per ser utilitzats. Habilitar espais ben ventilats i amb fàcil connexió a l'exterior on poder fer ús d'aquests materials sense que perjudiquin a la salut.
R7A2	Millores passives que millorin el confort a l'edifici de l'escola	Per exemple, substituir les finestres a les aules est i oest. Resoldre el problema acústic a les aules teòriques

R7A3	Milliores passives que millorin el confort a l'edifici CRITT	Millorar el confort tèrmic al CRITT. Propostes a curt termini econòmiques: col·locar cortines i/o tendalls sota el voladís, col·locar una malla a la coberta, plantar vegetació al mur de nord. Proposta a mitjà termini de més inversió: finestres aptes per ventilació nocturna, tirar el mur (rocòdrom), plantar arbres a la façana sud.
R7A4	Alimentació més saludable, ecològica, km0 i accessible	Davant la impossibilitat de canviar de curt/mitjà termini l'empresa concessionària, trobar alguna manera que millori el servei que ofereix.
R7A5	Garantir la salut mental i física de l'alumnat	Posar a debat si l'escola ha d'estar 24h oberta o no, tenint en consideració la sobrecàrrega de tasques del pla educatiu.

Repte 8 | Apostar per una mobilitat de baix impacte ambiental

R8A1	Punt de càrrega de cotxe elèctric (Sommobilitat)	Acabar d'aconseguir els tràmits per l'alta de la connexió.
R8A2	Fer la universitat accessible per la bicicleta	
R8A3	Augmentar l'aparcament de bicis i fer-lo segur	
R8A4	Operar sobre recorregut per dignificar i millorar la connexió amb el centre i amb el tren (voreres, il·luminació, bancs) amb mirada de gènere	Seguir amb les converses amb l'Ajuntament.

*Les accions i reptes marcats amb asterisc, es troben més desenvolupats a l'acta de la sessió Transversal, dins l'Annex 3.

6.2 Recomanacions per la implementació del full ruta

Entenem que per tal d'implementar amb èxit les accions definides en el full de ruta, cal un treball conjunt en governança i comunicació.

A continuació es recullen una sèrie de recomanacions en aquests dos eixos, que complementen i enriqueixen les aportacions fetes en l'àmbit d'habitabilitat.

6.2.1 Recomanacions de comunicació

A continuació es desenvolupen recomanacions de comunicació que tenen per objectiu garantir una millor acollida de les accions per la transició ecosocial en la comunitat ETSAV i alhora facilitar que la implementació del full de ruta per la transició ecosocial ajudi a l'ETSAV a donar resposta als seus reptes en comunicació.

Les recomanacions s'extrapolen de les accions proposades al grup de treball per a donar resposta als casos plantejats, fent un exercici de convertir-les accions tipus aplicables en diferents casos, així com aportant-hi algunes accions paraigües imprescindibles per al bon desenvolupament de la comunicació a l'organització.

Abans, però es comparteixen dues reflexions estratègiques clau per a comunicar des de la transició ecosocial:

- **Convertir la comunitat ETSAV en agent difusor**

El millor exèrcit per difondre la identitat de l'ETSAV són totes aquelles persones que en algun moment s'hi relacionen, així, es recomana sempre tenir la mirada d'esdevenir facilitadors de comunicació a la comunitat ETSAV per garantir que aquesta esdevé també un agent difusor.

- **Reduir el soroll i apostar per la transformació**

Per tal d'acotar l'ús de recursos en comunicació és imprescindible avaluar l'objectiu i potencial d'impacte de cada acció, deixar de "fer per fer" i dirigir les accions de comunicació ajustades a les persones o col·lectius amb qui es vol generar conversa.

Continuem amb les accions:

A0. Crear una Comissió de comunicació

Definir un grup de persones que es responsabilitzi de la comunicació interna i externa dins l'organització. Es recomana que hi hagi persones amb coneixements en comunicació, així com alguns membres d'espais estratègics de l'organització.

Es recomana posar especial èmfasi en que el professorat de l'ETSAV tingui tota la informació d'interès de l'organització per esdevenir-ne agents difusors.

A1. Crear el Pla de comunicació de l'ETSAV

Definir les accions de difusió per a donar resposta a les línies estratègiques consensuades a la fase de diagnosi, per tal de sistematitzar la comunicació entre agents i generar noves oportunitats de difusió.

A l'Annex 2 Diagnosi. Actes sessions es fa el recull dels reptes de comunicació.

A2. Crear un grup de treball sobre la identitat ETSAV

Promoure un espai de debat transversal a la institució que permeti acotar la filosofia de l'organització.

A3. Crear el Llibre d'identitat de l'ETSAV

Recollir en un document marc la filosofia, relat i línia gràfica de l'organització, amb directrius per la seva implementació.

A4. Protocolitzar la difusió dels projectes

Definir canals per tal que la Comissió de comunicació pugui identificar els projectes de l'organització que tenen potencial de ser difosos dins la comunitat, al sector i a la societat en general. Crear un protocol de difusió segons l'abast de cada projectes.

A5. Incorporar la difusió dels projectes en el currículum acadèmic

Valorar incorporar una assignatura que permeti a l'estudiantat aprofundir en la importància de la comunicació per a l'assoliment dels seus projectes, així com incorporar demandes de comunicació de manera transversal en diverses assignatures.

Les pròpies accions sorgides en el marc acadèmic es poden valorar com accions de comunicació a desenvolupar per a difondre'ls, quan la Comissió de comunicació ho valori.

A6. Crear un Banc de materials bàsics de difusió de l'organització i els projectes

Posar a l'abast de la comunitat un banc de materials per a la difusió dels projectes, des de material per fer pancartes fins a documents plantilla que permetin garantir que la identitat ETSAV es dissipa en tota la comunicació.

A més, per aquells projectes que la Comissió de comunicació consideri prou rellevants, desenvolupar-los una identitat pròpia, complementària a la identitat ETSAV.

A7. Crear espais d'exposició de projectes

Crear un espai expositiu per a difondre aquells projectes que la Comissió de comunicació considera que són d'interès per a la comunitat ETSAV, sector o ciutadania. Valorar, vincular-hi activitats paral·leles (xerrades, diàlegs, performance...).

A més, es proposa estudiar l'organització d'una Jornada d'exposició dels principals projectes del curs, que serveixi alhora d'espai de creació de sinergies i d'intercanvi de coneixement. Valorar convidar-hi persones externes de l'entorn o el sector, que puguin aportar valor o que interressi tenir a prop.

A8. Sistematitzar l'enviament de correus electrònics

Definir una cadència de correus electrònics segons temàtica i públic que permeti garantir informació acurada sobre:

- Informació acadèmica
- Informació de valor ETSAV
- Activitats ETSAV
- Missatges especials (de direcció?)

A9. Crear una agenda ETSAV via canal de difusió de whatsapp

Usar el canal de més proximitat amb la comunitat per a difondre-hi les informacions més informals.

A10. Generar una relació estable amb mitjans de comunicació

Crear continguts periòdics per a mitjans de comunicació locals, sectorials i generalistes. Intentar establir relacions estables de difusió de continguts de fons, més enllà de fets noticiables del dia a dia de l'organització.

A11. Tenir presència en espais estratègics del sector

Generar una llista dels principals espais estratègics del sector on caldria tenir-hi presència i engegar una ronda de presentacions de l'organització i els projectes.

A12. Generar aliances estratègiques al sector

Generar una llista de les persones i organitzacions que volem que estiguin al dia de l'activitat ETSAV i presentar-los l'organització i els projectes, amb mirada de generar aliances.

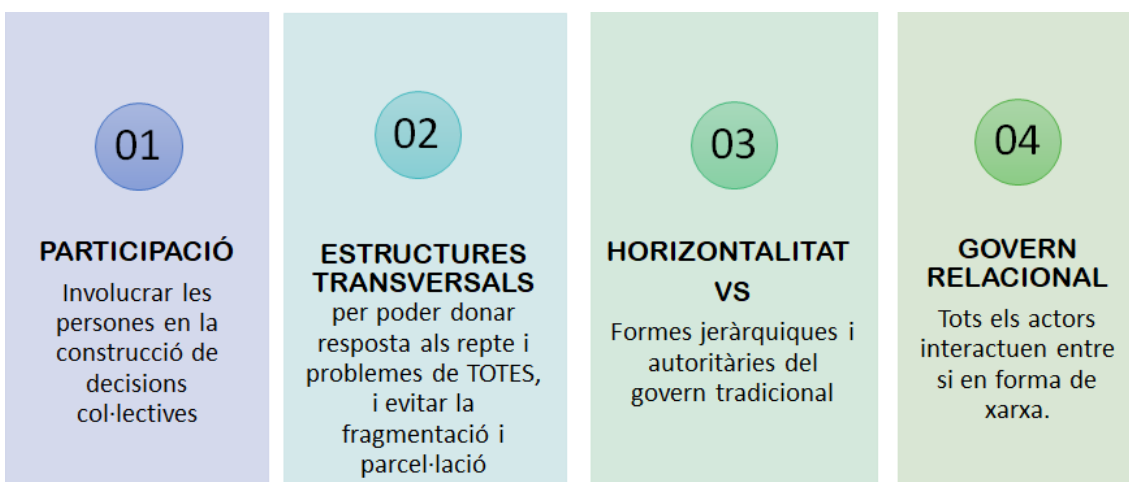
A13. Liderar un gran esdeveniment multidisciplinar

Organitzar un esdeveniment d'abast nacional que ofereixi una reflexió multidisciplinar de l'arquitectura i permeti posicionar la filosofia ETSAV i fer-la créixer com espai de debat obert.

6.2.2 Recomanacions de Governança

Tal com hem anat explicant, la transició ecosocial implica un procés que porta canvis a tots els nivells. És imprescindible que sigui la comunitat que vulgui implementar aquests canvis, i que compregui la necessitat del mateixos. S'han de socialitzar els objectius. Per esdevenir comunitats compromeses amb la transformació social, cal una tasca important de sensibilització i divulgació en totes les esferes de la vida. La comunitat ETSAV és en si mateixa un sistema estable en el temps, en el qual conflueixen moltes persones al llarg de la seva vida, amb objectius diferents. **Si l'ETSAV com a comunitat pot esdevenir un agent educatiu més enllà dels currículums acadèmics, aquest espai tindrà un valor afegit que el farà únic.**

Parlar de governança no és parlar d'organigrames. Va més enllà. La governança implica:

Partint d'aquesta base ens agradaria exposar algunes recomanacions:

- El sentiment comunitari no neix de manera espontània. **El lideratge col·lectiu és una competència que es pot treballar i aprendre.** S'ha de interpelar als col·lectius als quals volem arribar i generar cultura participativa.
- Els canvis en la governança necessiten donar-se de manera pausada. **Cal anar construint espais confiables i legítimits** per les persones que en formen part: “espais on passin coses, i les idees es converteixin en realitats”. Només així aconseguirem la vinculació i l'apropiació: formo part, i actuo.
- Tots aquests **elements s'han de monitoritzar, i fer-ne el seguiment** adequat per tal de introduir canvis, elements de millora i/o de consolidació.

Per aquest motiu, la recomanació pel que fa a la governança és la **creació d'una comissió executiva específica** amb l'objectiu de fer el seguiment de la implementació del full de ruta per la transició ecosocial de l'ETSAV.

Podem llegir al Reglament de l'ETSAV:

Secció 5. Altres òrgans col·legiats

Article 31. Creació i regulació d'òrgans col·legiats amb funcions executives específiques

31.1. Les comissions executives són òrgans especials per a l'exercici específic de funcions determinades.

31.2. La seva creació ha d'ésser acordada per Junta d'Escola. L'acord de creació ha d'incloure:

a) Les funcions: que poden incloure funcions que li pot delegar la Junta; l'execució d'acords de la Junta i, si s'escau, de la Comissió Permanent; l'aplicació de la normativa, i l'elaboració de propostes per a la Junta i, si s'escau, la Comissió Permanent.

b) La composició: membres nats i membres electius. Si l'òrgan exerceix funcions que li han estat delegades per la Junta, el director o directora i el secretari o secretària del centre docent han de ser-ne membres nats, i els membres electius en representació de tots els sectors han de ser elegits pels membres de la Junta entre ells mateixos.

c) El nomenament del president o presidenta i el secretari o secretària, si el director o directora i el secretari o secretària del centre docent no formen part de l'òrgan.

d) El mandat dels membres.

Per tant recomanem com a un dels primers passos a realitzar pel que fa a la governança, **portar a la Junta de l'ETSAV la creació d'aquesta comissió executiva** i que pugui regular-ne les funcions, els membres, etc.

Per a què és recomanable?

- El procés necessita de la creació d'espais de participació, tasques de diagnòstic, execució d'encàrrecs concrets, etc. Implica a tots els agents de la Universitat i també requereix d'informació directa. El monitoratge específic del procés li donaria més autonomia i facilitat de visibilització, assegurant estructures transversals i un govern relacional.
- Treballar coordinadament entre aquesta comissió i la comissió acadèmica: com hem anat veient, es planteja la necessitat d'incorporar en el CV acadèmic, altres tasques vinculades directament amb aquesta manera de fer ETSAV. El grup motor ha manifestat en totes les sessions la importància de visibilitzar aquest fet en el CV acadèmic, i el reconeixement d'aquestes actuacions en hores lectives i/o reproductives.
- Part important de la tasca que cal realitzar és revisar la línia de contractes i serveis de l'ETSAV. Generar un codi ètic de contractació i prioritzar proveïdores locals, producte de proximitat, així com estudiar la possibilitat de realitzar una gestió comunitària d'alguns dels espais de l'ETSAV. Tots aquests elements són tècnics i jurídics i requereixen d'expertises ja representades en els òrgans legítims de l'ETSAV, que també formarien part d'aquesta comissió.

El full de ruta que presentem s'anirà desenvolupant en el temps en funció de les possibilitats de l'ETSAV i de les seves prioritats. La creació d'aquesta comissió executiva que vagi fent el seguiment de les actuacions previstes **requerirà en alguns moments generar comissions i/o grups de treball específics.** Com hem vist en els apartats de Comunicació i Habitabilitat, ja es parla d'una comissió específica pel pla de comunicació, i una comissió específica pel seguiment de la millora en l'eficiència energètica.

Aquests grups de treball pegen de la comissió executiva per la Transició Ecosocial, que en farà el seguiment i eleva a la Junta i/o altres òrgans les propostes específiques que aquests grups treballin. Per això caldrà **establir mecanismes de coordinació entre aquests òrgans.** Al mateix temps, el treball en comissions i grups de treball específics afavoreix la participació i eficiència, al treballar de manera específica determinades actuacions.

7.0

Aprentatges del procés de participació

A continuació es fa una valoració del procés des de la perspectiva de la participació col·lectiva.

Per començar, s'ha aconseguit **engegar un grup de treball** on participen la majoria dels perfils proposats a les reunions prèvies i amb un caràcter de **continuitat entre sessions**. Es valora de manera molt positiva, tant des de l'equip tècnic, com des del grup de treball **heterogeneïtat del grup**.

Així i tot, l'assistència per part de l'alumnat és menor en comparació amb altres perfils i menor també de l'esperada a les dinàmiques obertes. Per propers processos, s'haurien de **buscar alternatives amb l'objectiu d'arribar a més alumnat** en l'àmbit de convocatòria, conciliació de càrrega de treball i dates. De la mateixa forma, pel que fa a les **empreses externes** (equip de neteja, bar i manteniment), caldria incorporar dinàmiques conciliadores amb les seves jornades per tal que hi hagués representativitat de la seva veu.

En contraposició, tot i que en un inici el procés es plantejava adreçat a la comunitat educativa exclusivament de l'ETSAV, l'UPC ha mostrat el seu interès a acompanyar i sumar als canvis, i ha assistit a diverses de les sessions. Com a resultat d'aquest tret **s'ha obert una nova porta de diàleg ETSAV-UPC** per generar sinergies molt enriquidores en termes de transició ecosocial.

Pel que fa a les sessions, tot i que hi ha hagut petits canvis en l'afluència de persones entre una sessió i altres, considerem que té més relació amb la disponibilitat individual i concreta de cada data i no pas amb l'eix de treball (governança, comunicació o habitabilitat). Continuant amb aquesta mirada, es valora positivament **l'acollida i obertura a treballar els temes de governança i comunicació** per part d'una comunitat educativa la qual la seva identitat és de l'àmbit de l'arquitectura i, per tant, podria haver centrat el seu interès en l'eix d'habitabilitat. Un exemple d'això que exposem, és com a cada sessió hi apareixen comentaris lligats amb tots els eixos de treball i els reptes i accions sorgits al procés estan interconnectats.

Pel que fa a les **pautes de participació**, es valora positivament el fet d'haver pogut facilitar les sessions per part de l'equip tècnic i recordar com afavorir des d'un mateix la participació de totes les persones a cada sessió, i en aquest sentit, **s'aprecien canvis progressius** a mesura que avancen les sessions, que faciliten l'escolta activa de totes les veus.

Finalment, es volen destacar els punts principals de les conclusions d'aquest procés.

- El primer, valorat des de l'equip tècnic, però també des del mateix grup de treball, l'enorme **potencialitat d'afavorir processos col·lectius** on posar en comú els diferents perfils i aprofundir en la cultura de la intercooperació que vol transmetre l'ETSAV.
- El segon, i amb relació amb la transversalitat dels eixos de treball (governança, comunicació i habitabilitat), la voluntat del grup de treball que **aquestes competències formin part del currículum** de l'ETSAV.
- L'últim, l'**oportunitat de col·laboració entre l'ETSAV i l'UPC** en la implementació de les accions del full de ruta.

“No cal treballar ni fer res en concret per esdevenir comunitat, perquè ja ho som. El que sí que necessitem és molta més consciència de la interconnexió i la interdependència que caracteritza les nostres vides”

- **Neus Andreu Monsech**

“Teixir comunitats”, publicat a Pol·len Edicions.

A La Politja treballem per un canvi en les relacions econòmiques i ho fem des de la intercooperació, impulsant projectes amb els valors de l'economia social i solidària.

Apostem per donar resposta a les necessitats personals, comunitàries i globals a través d'organitzacions amb criteris democràtics, d'horitzontalitat, transparència, compromís, equitat i participació conscient.

SOM UTOPIES TANGIBLES